

Norveçte müttefikler
İsveç hududuna
doğru ilerliyor

AKŞAM

Amerika müttefik-
lere yardımını
genişletiyor

Sene 22 — No. 7772 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ 10 Haziran 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Alman taarruzu denizden Argonne'a kadar bütün cephede devam ediyor

Bugün isviçreye kadar Maginot hattına da taarruz beklenmektedir

General Weygand'ın orduya emriyemisi

“Düşmanın pek yakında gayreti tüke-
necektir, son devredeyiz, iyi dayanınız,,

Alman taarruzu Argonne'da durduruldu, bazı zırhlı kıtalar
Rouen'a vardı, Seine nehrini geçmeğe teşebbüs eden
müfrezeler püskürtüldü, Fransızlar bütün cephede dayanıyor

Paris 9 (A.A.) — General Weygand bu sabah saat 10 da ordulara aşağıdaki emri yevmiyi göndermiştir: «Alman taarruzu şimdi denizden Monmedy'ye kadar bütün cephede ilerinde başlamıştır. Bu taarruz yarın İsviçreye kadar yapılacaktır. Emir, yine herkesin kumandanlığın kendisini koyduğu yerde gerilemeği düşünmeksizin dimdik bakarak dövmesidir.

Başkumandan muharebeye iştirak eden orduların ve hava ordusunun fasilasız bir surette parlak misalini verdikleri kahramanlık gayretlerine tamamen vakıftır. Başkumandan bundan dolayı mezkûr ordulara teşekkür eder. Fransa kendilerinden daha fazlasını istiyor.

Subaylar, astegmenler, erler. Yurdun selameti sizden yalnız cesaretinizi değil, fakat muktedir olduğunuzu bildiğim bütün azim ve ısrarı ve bütün harp fikir ve ruhunu

Son cephe vaziyetini ve Almanların taarruz istikametlerini gösterir harita

istiyor. Düşman muazzam zayıata uğramaktadır. Pek yakında gayreti tükenecektir. Son devredeyiz, iyi dayanınız.»

Argonne'da taarruzlar durduruldu

Paris 9 — Alman taarruzu Argonne'a kadar genişlemiştir. Düşman zırhlı kıtaları Argonne bölgesinden Rouen ve Bont de Larche varoşlarına varmış, bir kaç kezif müfrezesi Seine nehrini geçmeğe

çalışmışsa da muvaffak olamamıştır. Alman zayıatı çok ağırdır. Argonne sahasındaki bütün düşman taarruzları katı surette durduruldu. Fransız kıtaları Aisne üzerinde mukabil taarruza geçtiler. Hatlarımız gerisine indirilen Alman paraşütçüleri muahsara edilmektedir. Bütün cephede kahramanca mukavemet devam etmektedir.

Paris 9 (A.A.) — Forge - les - Eaux bölgesindeki Fransız istinad noktaları arasından sızan kola aid Alman tankları

Devamı 4 üncü sahifede

Fransız hava kuvvetleri büyük faaliyet gösteriyor İngiltere üzerinde uçan bir Alman tayyaresi düşürüldü

Paris 9 (A.A.) — Hava nezareti bildiriyor: Tayyare mürettebatımız fevkalade gayret göstererek gece zarfında, düşmanın motörize kollarına, nakliye kollarına ve yollar üzerine birbirini müteakip bombardıman akınları yapmıştır. Birçok işe kollarile takviye kolları dağıtılmıştır. Avcı filolarımız, düşmanın motörize unsurlarına sistemati bir surette bombalarla hücum ederek, ilerlemekte olan teşekkülleri imha etmeğe muvaffak olmuştur.

Tank parklarına ani bir surette baskın yapan tayyarelerimiz, mühim miktarda araba imha etmiştir. Diğer tayyare teşekkülleri dağılmış olan Alman kollarına hücum etmiştir. Bir düşman teşekkülü üzerine asgari 100 ton mevad infila-kiye atılmıştır. Tayyarelerin tanklara

imha edilmişler veya geri dönmeğe mecbur kalmışlardır. İngiltere üzerinde bir Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 9 (A.A.) — İngiliz radyosu, bir Alman tayyaresinin 8 haziran gecesi İngilterenin cenubu şarkisinde, hedeflerine mitralyözle taarruz etmek maksadile çok alçaktan uçarken düşürülmüş olduğunu bildirmektedir.

Londra 9 (A.A.) — İngilterenin cenubu şarkı sahilinde bu gece Alman tayyareleri görülmüştür. Hava müdafaa topları faaliyete geçmiş ve bir Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Dusseldorf bombardıman edildi

Dusseldorf 9 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Paris üzerinde

Münakale yolları tekrar bombardıman edildi

Paris 9 (A.A.) — Alman tayyareleri bugün Paris muntakasının bütün münakale yolları üzerine büyük mikyasta hücumlar yapmışlardır. Pontoise bölgesinde bombardımanlar bilhassa şiddetli olmuştur.

Dikkatler :

Küçük koordinasyonlar

Devlet büyük koordinasyonlarla meşgul: Vekâletlerin işlerini, bir saatın muhtelif çarkları gibi, ahenkle işletmek çarelerini arıyor.

Küçük işlerimizde de bu misali örnek ittihaz etmek... Mesela şu Evkap, Belediyeye adımı uydursan... Emin-önünde Yenica miye koskoca bir mermer kuşak çevriliyor... Pırıl pırıl! Bembeyaz!... Caminin eski ve kirli merdivenleri, hele palaspare halinde ki köhne kapı perdeleri yürekler acı-

İtalya, Fransa mağlûp olunca harbe girecekmiş

İtalyanın istekleri arasında Korfu
ve Girid adaları da var

Hazırlık devam ediyor, bütün müzeler kapatıldı,
bir kısım vapurlar hareket etmiyor

Roma 9 (A.A.) — (Havas:) İtalyanın hangi tarihte askerî müdahalede bulunacağı hakkında katı bir tereddüd hüküm sürmekte berdevamdır. Burada hâkim olan his, İtalyanın harbe girmesinin geniş mikyas dahilinde Fransadaki Alman hareketünün inkişafına bağlı olduğu merkezindedir. Bu hususta Romadaki siyasî mahfiller Telegrafo gazetesinin direktörü Giovanni Ansaldo tarafından radyoda söylenen sözlerle hususî bir mâna atfediliyorlar. Ansaldo radyoda İtalyan ordularına hitab eden bu görüşmesinde Fransa ortadan kalktıktan sonra İngiltereye karşı mücadelenin başlayacağını ve İtalyan icraatının işte o zaman hayati bir ehemmiyet alacağını bildirmiştir. Buna göre mezkûr icraat başlıca İngiltereye karşı olacaktır.

İtalyanın isteklerine gelince, Popolo d'Italia gazetesi bugünkü yazısında Korfu ile Giridi de İtalyayı tehdit eden Akdeniz noktaları arasında saymaktadır.

Gazete, Süveyş ve Cebelütanık isimlerini saydıktan sonra İtalyanın Malta, Korfu ve Giridin topları altında mahpus olduğunu bildiriyor.

Nihayet gazeteler, Hariciye Nazırı tarafından Duçeye verilen ikinci raporu müttefiklerin İtalyaya karşı deniz kontrolünün ifasında sulistimallerine delil olarak göstermektedirler.

İtalyada hazırlık

Roma 9 (A.A.) — Pazartesi veya salı günü Newyorka gidecek olan İtalyan bandıralı Rex transatlantiginin ekseri mevkileri tutulmuştur. Fakat bir taraftan da bilet satılmasına devam edilmemektedir. Teeyyüd etmiyen haberlere göre, pazartesi günü Triesteseye hareket etmesi lâzımgelen Augustus yolcu vapuru askerî nakliyyeye tahsis edilmiştir.

Maarif Nazırı müzelerin kapatılmasını emretmiştir. Bunlar bir sanat eserini korumak maksadile alınmış tedbirdir.

Devamı 4 üncü sahifede

Balkan antantı ekonomik konseyi

Mühim kararlar vererek
mesaisini bitirdi

Belgrad 9 (A.A.) — Balkan antantı ekonomik konseyi dün mesaisini bitirmiştir. Konseyin mesaisi muhtelif komisyonlara taksim edilmiştir. Bu akşam verilen bir tebliğde, ticarî mübadeleler komisyonunun, 15 temmuzda İstanbulda toplanacak olan bir mahdud komite teşkiline karar verdiği bildirilmektedir. Bu komite, iptidai maddeler meselelerinin tetkikine devam edecektir.

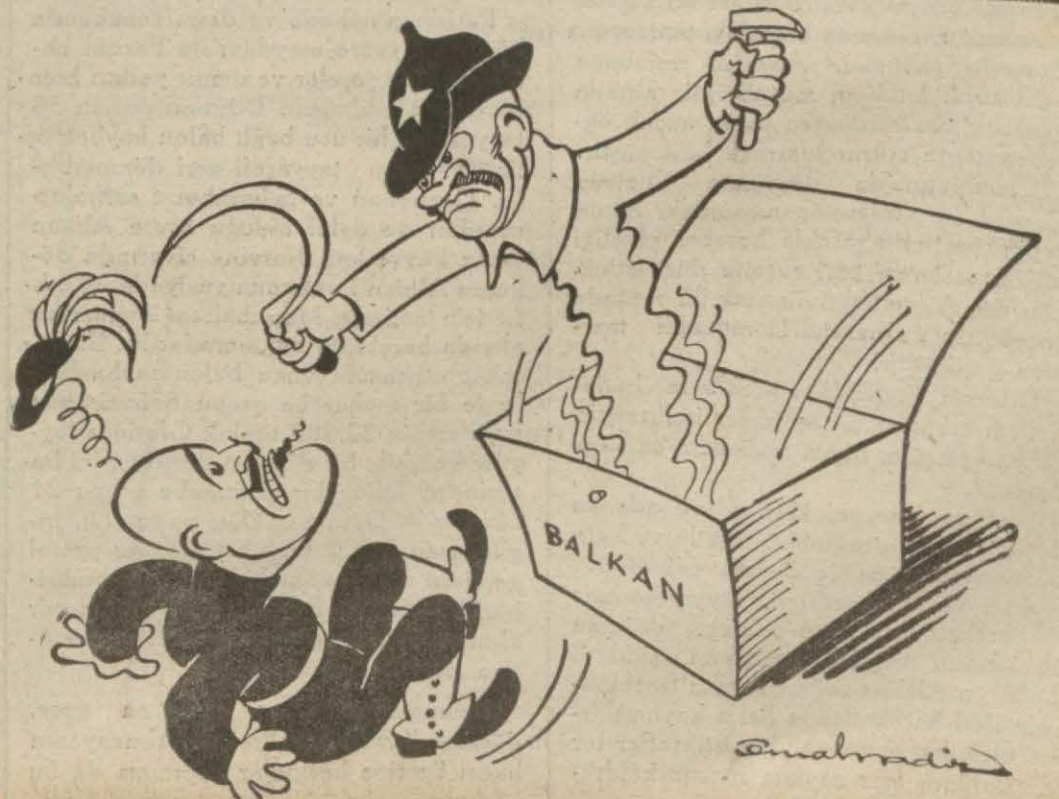
Demiryolu münakalâtı komisyonu, bütün Balkan antantı memleketlerinde, aynı şimendifer tarifelerinin tatbikine karar vermiştir. Diğer komisyonlar, ekonomik sahada, Balkan antantı devletleri arasındaki rabitaların, daha iyileştirilerek inkişaf ettirilmesine karar vermiştir.

Ekonomik konseyin gelecek celsesi, 941 senesi zarfında Türkiye'de toplanacaktır.

Sovyet Rusya Almanya

Temps gazetesinin bir
makalesi

Paris 9 — Bu akşamki Temps gazetesi Sovyet politikasını tetkik ederek husûsaten diyor ki: «Sovyet politikasında değişiklik var mıdır? Bu hususta birçok rivayetler deversan ediyor. Ezcümle Londra'da çıkan Sunday Dispatch bu sabah Sovyet Rusyanın Almanya ile paktı bozmak üzere olduğunu, Litvanya hududundan Karadenize kadar uzanan hudutta tahşidat yaptığını, Baltık memleketlerinden Alman taraftarı unsurları uzaklaştırmalarını istediğini yazıyor. Bu haberleri ihtiyatla karşılamalıyız. Muhakkak olan bir şey varsa o da iki hükûmet arasında hiçbir zaman bir dostluk teessüs edemediğidir. Yapılan anlaşmadan sonra geçen zaman zarfında vaziyette değişiklik olmamıştır.»

— Süpriz, varan ikiliil...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Bu sabahki askerî vaziyet

Rouen mintakasında düşman tazyiki durduruldu

iki noktada Aisne'i geçen Almanlar, daha fazla ilerliyemediler, Almanlar müthiş zayıata uğruyorlar

Paris 10 — Denizden Argona kadar muharebe şiddetle devam ediyor. Düşman, müdafaa mevzilerimizi yarmak için hatta harbe yeni fırkalar ve yeni zırhlı birlikler sürmüş, fakat uğradığı korkunç zayıata rağmen elde ettiği neticeler, pek ehemmiyetsiz olmuştur. Düşmanın Forges les Eaux mintakasında ileri sürdüğü zırhlı fırkalar fena halde hırpalanmıştır. Rouen mintakasında düşman tazyiki bertaraf edilmiştir.

Almanlar, Soisson mintakasında da hatta harbe, yeni piyade fırkaları ve yeni zırhlı fırkalar sevk etmişlerdir. Düşmanın uğradığı zayıat muazzamdır. Şampanyada zırhlı fırkaların muaveneti olmaksızın, taarruza kalkan Alman piyade fırkaları, Fransız kuvvetleri tarafından durdurulmuş, düşman piyadelerine büyük teffevüklerini gösteren Fransız piyadeleri, Almanlara müthiş zayıat vermiştir.

Düşman kuvvetleri, Aisne'de ancak iki noktadan geçmişler ve şiddetli tazyiklerine rağmen bu geçid noktalarını genişletememişlerdir.

Bu muazzam muharebede tayyarelerin oynadığı hayati rol günden güne tebarüz ediyor. Amerikan tayyareleri, bu muharebede müttefikler için büyük bir yardım teşkil ediyor.

Rus - Japon itilâfı

Uzak Şarkta ihtilâflı meseleler halledildi

Paris 10 — Tas ajansı Moskovadan bildiriyor: B. Molotof ile Moskovadaki Japon sefir B. Togo arasında Uzak Şarkta iki hükümet arasında mevcut olan ihtilâflı meselelerin halli için cereyan etmekte olan müzakereler dün bitmiş ve itilâfla neticelenmiş, Sovyet Mongol - Japon Mançuko hudud hatta tesbit edilmiştir.

Şimal denizinde bir deniz harbi oldu

Paris 10 — İngiliz amirallığının tebliğine göre Şimal denizinde Alman ve İngiliz harp gemileri arasında bir muharebe vuku bulmuştur. Müttehimin malumat alınmadığı cihetle, bu muharebe hakkında henüz tafsilât verilmemiştir.

Londra 10 — Alman tebliğinde İngiliz Glorius tayyare gemisinin batırıldığına dair olan haber, kati surette tezkib edilmektedir.

Harp tebliğleri

Fransız tebliğine göre Aisne'nin iki yerinde Fransızlar mukabil taarruza geçtiler

Paris 9 (A. A.) — Bu sabahki Fransız tebliği: Muharebe, günlerden beri taarruza uğramış olan bütün mevzilerde aynı şiddetle devam etmektedir. Muharebe meydanı şimdi daha ziyade şarka doğru ve Argonne'a kadar uzanmıştır. Düşman fecir vakti Chateau Porcien mintakasından Chesne'ye kadar imtidad eden cepheye bir müthiş taarruz yapmıştır.

Paris 9 (A. A.) — 9 haziran akşam tebliği:

Bu sabahki tebliğde bildirildiği veçhile, düşman, evvelki hücumlarına devam etmekte beraber taarruz cephesini Argonne'a kadar genişletmiştir. Düşman Bresle üzerindeki tazyikini azaltarak zırhlı kitalarını Forge - les - Eaux ve Arguil bölgesinden Rouen ve Gisors bölgelerine doğru sürmüştür. Bir kaç keşif müfrezesi Rouen ve Pont de Larche varoşlarına varmış ve Seine nehrini geçmeğe beyhude yere çalışmıştır. Daha şarkta Montdidier ve Noyon arasında düşmanın tazyiki dükkünden daha hafif olmuştur. Filhakika alınan esirlerin müteaddid ifadelerine göre, bu bölgede düşman dün öğleden sonra ciddi muvaffakiyetsizliğe ve çok büyük zayıata uğramıştır. Bugün öğleden evvel Oise ile Aisne arasında Noyon'dan Soissons'a kadar da böyle olmuştur. Burada da düşman ordularından biri acı bir surette sarsılmıştır. Düşman buradaki taarruzuna Soissons yakınında Aisne'nin cenubuna yeni zırhlı kitaların müzaheretini altında yeni fırkalar sürdükten sonra ancak öğleden sonra tekrar taarruza başlamıştır. Champagne'de düşmanın Chateau Porrien ve Aragonne arasındaki bütün cephe üzerinde şafakla beraber giriştiği büyük taarruzu kati surette durdurduk. Düşman Aisne nehrini ancak iki noktada geçebilmiş ve buralarda mukabil taarruza geçmiştir.

Düşman Vouziers'in şimalinde hatlarımızın arkasına paraşütçüler indirmiştir. Bu paraşütçüler halen muhasara edilmiştir.

Kıtarlarımız yorgunluklarına ve adeden dun olmalarına rağmen şiddetle ve kahramanca dövüşmeğe devam ediyorlar.

Avcı ve bombardıman tayyarelerimiz hareketlerine devam ederek, düşman avcıların ve dafı toplanmış şiddetli mukavemetlerine rağmen zırhlı teşekküllerin ileri hareketlerine karşı koymuşlardır. Öğleden evvel yapılan istisafalar bir çok kolların ağır zayıata maruz kaldıkları ve mühim miktarda malzeme terk

Avrupadaki talebe

Belçikadaki talebenin bir kısmı Hollandaya geçti

Avrupadaki talebemizden 8 kişilik bir grup daha şehrimize gelmiştir. Bunlar, Belçikadan Fransaya geçen maden mühendisi Fahri Gönüllü, Fethi Çorluhan, İtalyadaki talebeden doktor İshak, iktisad doktoru Tefvik Mananoğlu, Paristeki talebeden Reşad Temizer, Sadi Elden, Hüseyin Ekicioğlu, Zeki Tulgay'dır.

Aynı trenle Hamburg konsolosumuz B. Ömer Lütflü de şehrimize gelmiştir. B. Ömer Lütflü, ecnebi memleketlerdeki hizmet müddeti dolduğu için merkezde kendisine vazife verilecektir.

Belçikadaki talebemizden bir kısmı, Alman istilâsı üzerine Hollandaya geçmişlerdir.

Berlin ticaret ataşemiz doktor Said ile refikası bayan Münife de dünkü seplon ekspresi ile memleketimize dönmüşlerdir. Bay Said, Belçikada bulunan talebenin Berlindeki sefaretimizde gönderdikleri mektupları da beraberinde getirmiştir. Ankarada hükûmete teslim edecektir.

Gümrüklerdeki eşya

Çekilmiyen malları çekmek için Ticaret Vekillğine salâhiyet verildi

Ankara 9 (Telefonla) — Gümrüklere gelip çekilmiyen malları, milli koruma kanununun 1 ve 2 nci maddeleri dairesinde alâkadarları nam ve hesabına gümrüklerden çekmek için Ticaret Vekillğine salâhiyet veren koordinasyon heyeti kararının meriyete konulması Vekiller Heyetince tasvip olunmuştur.

Bu kararla alâkadar olarak 2/12669 numaralı kararın ikinci maddesinin tabibine aid ikinci taltimatnameye müzeyyel olarak yeni bir taltimatname hazırlanmış ve bu taltimatname de meriyete konulmuştur.

Yeni taltimatnamenin metni şöyledir: Madde 1 — 2/12669 sayılı kararın ikinci maddesinin tabibine aid taltimatnamenin birinci maddesinde yazılı memleketlere Hollanda ilâve edilmiştir.

Muvakkat madde — Gümrüklerimize gelmiş olup da Cumhuriyet Merkez bankasındaki kiling hesaplarına yatırılmak suretile muamelesi başlamış bulunan malların ithal muamelesi yukarıda adı geçen ikinci taltimatname hükümleri dışında, muamelelerinin başladığı tarihte meri olan hükümler dahilinde intağ olunur.

Dikilde zelzele devam ediyor

İzmir 9 (A. A.) — Dikilde zelzele gene devam etmektedir. Dün de üç saniye süren hafif bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Trabzonda zelzele

Trabzon 9 (A. A.) — Dün gece saat 22 yi beş geçe kısa fakat şiddetli ve saat 2 de daha hafifce iki zelzele olmuştur. Diğer taraftan 15 gündenberi fasıllı, faydalı yağmurlar yağmış, zırram yüzü gülmüştür.

Fatsa 9 (A. A.) — Dün gece saat ona beş kala iki saniye kadar devam eden şiddetli bir zelzele olmuştur. Zayıat yoktur.

Fransız Nazırlar Meclisi toplandı

Paris 9 (A. A.) — Nazırlar meclisi bu akşam saat 21 de Elysee sarayında B. Lebrun'un reisliğinde toplanmış ve 22 de dağılmıştır. Nazırlar meclisi askeri ve diplomatik vaziyeti tedkik etmiştir.

Amerikanın Paris elçisi Jandark heykeline çiçek koydu

Londra 9 — Paristeki Amerika büyük elçisi Billit bugün Jandark heykeli üzerine beyaz bir çiçek koymuştur. Bu münasebetle şu sözleri söylemiştir:

«Mütecaviz şimdi kadın ve çocuk öldürürken önüne bu Jandarkın heykeli dikilmektedir. Her hür insan Fransanın galip gelmesi için dua etmektedir.»

İngilterede yeniden tevkifler yapıldı

Londra 9 — İngilterede beşinci kolun faaliyetine karşı tedbirler alınmakta devam ediyor. Bugün bir mahzende gizlenmiş 800 motosiklet ve bir benzin deposu bulunmuştur. İngiliz faşistleri arasında birçok tevkifler yapılmıştır.

Osmaniye köyünde iki aile arasında kavga

Bakırköyün Osmaniye köyünde Arif ve Hüseyin isimlerinde iki kişi, bir ailevi meseleden dolayı kavgalıdır. Dün, Arif iki kızı Hatice ve Gülsüm ile Hüseyin'in karısı Zeynep ile kızı Kâmile kavga yaptılar. Bu kavga neticesinde Zeynep ile Kâmile yaralanmıştır. Zabita,

Amerika müttefiklere yardımını genişletiyor

Meksika Avrupa demokrasileriyle teşriki mesaiye karar verdi

Missuri halkı Avrupaya asker gönderilmesini istiyor

Newyork 9 — Son günler zarfında Amerika efkârumumiyesinde büyük bir değişiklik olmuştur. Şimdiye kadar halkın mühim bir kısmı inifradcı, yani başka memleketlerin arasındaki ihtilâflara karışmamak fikrinde idi. Şimdi buna taraftar olan kalmamış, herkes müttefiklere yardım edilmesi lüzumuna kanaat getirmiştir. Bir kısım halk sadece tayyare, top, mühimmat vermek suretile yardım edilmesini istediği halde bir kısmı Amerikanın harbe karışmasını ve Avrupaya asker göndermesini talep ediyor. Missuri valisi söylediği bir nutukta bu cereyana açıkça taraftar olmuş ve: «Amerikada artık Avrupa işlerine karışmak isteyen kalmamıştır. Fakat bu kâfi değildir. Missuri halkı biran evvel Avrupaya asker gönderilmesini istiyor» demiştir.

Diğer taraftan geçen harpte Fransada Amerika kuvvetlerine kumanda eden general Persing de bir nutuk irad etmiş ve şu sözleri söylemiştir: «Müttefiklerin bugünkü muharebesi medeniyeti korumak harbidir. Müttefikler medeniyetin ve bizim ilk müdafaa hattımızdır. Bunun için İngiltere ve Fransaya geniş miktarda yardım etmeliyiz. Yalnız elbise ve shhi levazım göndermek kâfi değildir. Bol tayyare, top, mühimmat ve sair malzeme de gönderelim. Kaybedecek zaman yoktur. Çok acele etmek lazımdır.»

Meksiko 9 (A. A.) — Cümhurreisi Cardenas radyoda, Amerika cümhuriyetlerine hitap eden bir nutukta, Meksikanın bugünkü Avrupa hailesinde demokrasilerle teşriki mesai edeceğini bildirmiştir.

Cümhurreisi şunları ilâve etmiştir: «Bütün panamerika milletleri derin bir iş beraberliği ve samimi kardeşlik hissi içinde himayeleri için birleşmiş bir cephe arz etmek mecburiyetindedirler.»

100 tayyare veriliyor

Vaşington 9 — Harbiye dairesi ordu

İngiliz iâşe Nazırının nutku

«Almanya artık harbi kazanmayı ümid edemez»

Londra 9 (A. A.) — İâşe Nazırı dün radyoda bir nutuk vererek Almanyaya karşı sessiz sedasız yaptığı harbi anlatmıştır. Nazır, Hitlerin Almanya etrafındaki ablokeyi bizzat kendisinin kapamakta olduğunu kaydettikten sonra demiştir ki: «Hitlerin muvaffakiyetleri muvakkattir ve zayıata hesaba gelmeyecek kadar büyüktür. Şimdiden ehemmiyetli surette sarfedilmiş olan ihtiyatlarını tekrar yerine koyması imkânsızdır. Müttefikler onun ihtiyacı olan maddeleri satın almak suretile kendisine tekdâddim ettikleri gibi petrol ihtiyatlarının sistemli bir surette tahribi de zorluklarını arttırmaktadır. Almanya artık harbi kazanmayı ümid edemez. Müttefiklerin zaferi uzaklaşsa bile kati ve emindir.»

Romanya sulh istiyor

Fakat Başvekil hududlarda fedakârlık yapmıyacağını söylüyor

Bükreş 9 (A. A.) — Kral Carol, tahata çıkışının onuncu yildönümü münasebetile patriği ve hükümet erkânını kabul etmiştir. Başvekil Tataresco bir nutuk irad ederek demiştir ki: «İstikbale korkusuzca bakabiliriz. Kralın etrafında toplanmış olan ve mukadderatının kralın mukadderatına bağlı olduğunu müdrük bulunan Rumen milleti, sulhu muhafaza arzusunda. Fakat aynı zamanda hudutlarımızı çizmiş olan ölümlere karşı vazifesini ifaya da âmadedir.»

Kral Carol vatana ve millete olan aşkıdan bahsetmiş ve harkesin işte ve vatanperverlikte birlik olması halinde gelecek seneler zarfında bugünkü terakkîyatın on mislinin elde edileceğine itimad olduğunu söylemiştir.

Silâh altına çağırılanlar

Bükreş 9 (A. A.) — Romanya Büyük Erkanharbiyesi, 30 günlük bir devre için, muhtelif sınıflara mensup efrad, zabıt, ve küçük zabıt da-

ve donanmanın tayyarelerini tayyare fabrikalarına iade etmek suretile müttefiklere yardıma bulunacağını bildiriyor. Bu suretle ilk olarak yüz hücum tayyaresi verilecektir.

Bu tayyareler beş mitrilyözle mücehhez Northrop sisteminde olup faaliyet daireleri 1600 kilometredir. Tayyarelerde bir pilot ile bir mitrilyözcü bulunmaktadır. İnfilâk eden madde hamulesi, dört büyük veya yirmi küçük bombadır.

Amerika - Japonya

Vaşington 9 — Hariciye müsteşarı Welles gazetecileri kabul etmiştir. Müsteşar, Amerika - Japonya münasebetlerinin islâhı hakkında sorulara suale cevaben Japonya, Büyük Okyanusta bu günkü vaziyete riayetli taahhüt eden memleketlerin menfaatlerini tehdit eden vaziyetini değiştirirse Amerikanın kendisiyle her dakika mukarenet tesis edebileceğini söylemiştir.

Müttefiklerin Amerikadan alacakları malzeme

Londra 9 (A. A.) — (Reuter): Bugün öğrenildiğine göre, Amerikanın İngiltere ve Fransaya yapılan her türlü mühimmat sevkiyatı derhal artmak üzeredir.

İngiliz - Fransız mübayaa komisyonu müttefiklere yarayacak Amerika harp malzemesi fazlasının satın alınmasını müzakere etmektedir. Bu malzeme eski model olmakla beraber işe tamamen yarar bir haldedir. Komisyon, her taraftan daha evvel yapılan ve her türlü harp teçhizatı ve malzemesini ihtiva eden siparişlerin teslimatına inzıman eden bu malzeme komisyonu istikbalde muameleleri Amerika endüstrisinin genişlemesi itibarile de ayrıca ve daima genişleyen bir esas üzerine ibtina ettirmek imkânını verecektir.

İsviçre üzerinde Alman tayyareleri

Bern 9 (A. A.) — Ordu erkânharbiyesi tebliğ ediyor: Cumartesi sabahı tarassud tayyarelerimizden biri Porrentruy üzerinde altı Alman tayyaresinin ani taarruzuna uğramış ve düşmüştür. İçindeki iki kişi telef olmuştur. Bir müddet sonra bir Alman hava filosu, Wardant'in şarkında kâin Saigueloz üzerinde uçmuştur. Chasseral üzerinde vukua gelen bir hava muharebesinde bir İsviçreli pilot yaranlanmıştır.

İkinci bir Alman tayyaresi, Porrentruy yakınında İsviçre erazisi üzerinden uçmuş ve Jura'da yere inmeğe mecbur olmuştur. İçindeki iki kişi tevkif edilmiştir. Öğleden sonra İsviçre üzerinde uçmuş olan diğer bir Alman tayyaresi, keşif tayyarelerimiz tarafından takip edilmiş, Tsigen'de yere inmiş ve ateş almıştır.

İngiliz donanması

Bir milyon ton hacminde yeni gemiler yapılıyor

Londra 9 (A. A.) — İngiliz donanmasının şimdiye kadar uğramış olduğu zayıatın listesi: On beş hatta harp gemisinden bir gemi, yedi tayyare gemisinden biri, 62 kruvazörden iki kruvazör, 185 torpido muhrinden 21 i, 58 tahlelbahirden 8 tahlelbahir, 108 mayn gemisi, karakol gemisi ve gambottan altı tanesi zayı olmuştur. Hali hazırda İngiliz inşaat tezgâhlarında takriben bir milyon ton hacminde harp gemileri inşa edilmektedir.

Londra 9 (A. A.) — Press Association verdiği malûmata nazaran, Büyük Britanyanın deniz kuvvetleri, harbin bidayetinde olduğundan daha fazlaşmıştır. Bugün tezgâhlarda, bir milyon ton dan fazla harp gemisi inşa edilmektedir. Diğer taraftan, harbin başlangıcındanberi İngiliz bahriyesi, elliden fazla müsellah ticari gemi kruvazörüne sahip olmuştur. Bunlardan birisi kayıptır. Ayrıca, tali ve yardımcı olmak üzere 1500 muharip gemi sahibi olmuştur. Bunların 58 adedi kayıptır. Alman filosu ise, mevcudunun büyük bir kısmını kaybet-

AKŞAMDAN AKŞAMA

Akdeniz şehirleri

Seriâvhama bakıp da:

— Siyasetten bahsedecek... Zira bugün Mussolini nutkunu söyleyecekmiş... «Muharebe cenuba sirayet ediyor işte! Akdeniz şehirlerinin vay haline!» diye mütalâalar yürütecek! demeyiniz.

«Gazeteler baştan başa öyle harp mevzularıyla dolu ki, bari benim sütunum bundan bir nebze âzade kalsın!» diye düşünüyorum; ve zihnimin herkesinki gibi garp cephesine, İtalya ve Amerika ile, Sovyetler ve Balkanlarla meşgul olmasına rağmen, işte böyle sulu mevzularını tercih ediyorum.

Hoş, harbin ortasında bile eğlenilmez mi? 1914 - 1918 arasında az hovardalıklar mı yapıldı? Şimdi bile, garp cephesinde kan gövdeyi götürürken İngiliz radyosunda tubaflıklar işitiyor, radyolarda dans havaları dinliyoruz.

Dün gene havadislerle bunaldım.

«Of... Temiz, mesud bir kalabalığın içine karışsam; ehali arasında akşam, akşam...» diye içime bir his geldi.

Bizde bu tarifte yer, neresi var? Bir dereceye kadar Beyoğlu caddesi... Fakat o da alelade bir sokak maalesef... Gezinti yeri olmak hususiyetini haiz değil...

Vaktile Köprü üstü gözü, gönlü oyalardı. Hele akşam üzeri — gerçi süflü kıyafetlilerin arasında — pek sık bir kalabalığın Galatadan, Eminönünden gelerek vapurlara aktığı görüldü. Hele üç çeyrek asır evvel bu mevki Avrupalı müelliflere sahife sahife yazı yazdırıca kadar revnaklımış. Şimdi oranın cazip bir yer olduğu iddia edilemez. Şu, 7-8 yüz bin nüfuslu İstanbul'da zarif bir kalabalığın kaynaştığı, neresi var? Hattâ daha ileri gidelim: İstikbalde de neresi olacak? Meselâ yeni açılan Taksim meydanı mı? Buranın deniz cephesinde ikametgâhlar pek seyrek olduğundan, meydan üzerindeki hareketin, önümüzdeki senelerde kesafet peyda etmeyeceği tahmin olunur. Öyleyse yok!

Maamafih, haksızlık etmiyelim. Yazıları Modanın, Kalamışın bir parçasıydı, bahusus Adada canlı bir halk kaynaşır. Nümune diye bahsetmek istediğim de bilhassa bu sonuncudur.

Büyükkada, akşam üzerleri sokak ve meydan hayatı ile tipik bir Akdeniz kasabasıdır.

Hatıralarımızı tazeliyeyim: Eski İzmirin Kordonboyu... Bizim sabık Cazairi Bahrisefid vilâyetimizin bütün meskûn sahilleri... Selâniğin rıhtım boyu ve Beyazkulesi... Beyrutun «Minare» si... Şimdiki İskenderiye... Bütün Côte d'Azur... İtalyan şehirleri... Hasılı tek mil Akdeniz şehirleri... Hepsi, Büyükkada tertibi, sahil boyunca bir gezme yerine maliktiler... Sıra sıra ve yan yana kahveler, gazinolar, çalgılı yerler... Kaynaşan seyyar satıcılar... Deniznin serinliği... En temiz kılık-kıyafetli çocuklu halk...

Saraylarda, şatolarda resmi kabul-ler olur; davetliler, iç içe salonlarda gezinir, dolaşır, tanışır; konuşur, fikir teati eder. Genç kızlar da buralarda nişanlılarını bulurlar. Akdenizliler bu usulü demokratlaşmışlardır. Yahyâ bu caddesinde ve meydanlarda piyasa ederek şehir ve kasaba ölçü-

ŞEHİR HABERLERİ

Umumî meclis fevkalâde bir toplantıya davet edilecek

Üsküdar - Kadıköy tramvaylarının satın alınması için salâhiyet istenecek, meclise munzam bir bütçe tevdi edilecek

Üsküdar - Kadıköy tramvay şirketinin tasfiyesine karar vermek üzere şirket heyeti umumiyesinin 2 temmuzda toplanacağını yazmıştı. Şirketin sermayesi, belediye, evkaf ve hususi eşhasa aiddir. En büyük hissedar olan Belediye, bir milyon lira ile şirket sermayesine iştirak etmiştir. Belediye, aynı zamanda her sene bütçesiyle şirkete yardım etmiştir. Şirketin hemen üçte iki sermayesi belediyeye aittir. Şirket tesisi satılığa çıkarıldığı takdirde Belediye, kendi hissesiyle müzayedeye iştirak edecektir.

Müzayedeye iştirak etmek için belediyenin umumî meclisten salâhiyet alması icap etmektedir. Bu itibarla şirket heyeti

umumiyesi toplanmadan evvel umumî meclisin içtimaa davetile bu kararın alınmasına lüzum görülmektedir. Bundan başka belediye, 940 bütçesine konamıyan bazı mühim işler için de umumî meclise munzam bir bütçe teklif edecektir.

Yollar için tahsisat

Bu sene içinde yapılacak yollar için vilâyet ve Belediye bütçesine bir milyon liralık tahsisat konduğunu yazmıştı. Yeni bütçe tasdik edildiğinden bu sene yapılacak yollar yakında münakasaya çıkarılacaktır.

Bu sene belediye bütçesiyle yapılacak yollardan bir kısmı, esasen evvelce müte-

ahhde ihale edilip te henüz ikmal edilmeyen ve tahsisatı 939 bütçesinden 940 bütçesine devredilen yollardır.

Şehir içinde yapılacak büyük caddelerden başka mahalle aralarındaki sokakların da tamiirine lüzum görülmektedir. Geçen sene belediye, muhtelif fasılardan temin ettiği varidat ile şehir içinde birçok yeni cadde ve sokaklar yapmış, bozuk sokaklardan bir kısmını da tamiir ettirmiştir. Buna rağmen şehir içinde hâlâ hiç kaldırım olmayan birçok sokaklar vardır. Bunlardan bir kısmının da bu sene inşasına ihtiyacı görüldüğünden fevkalâde bir içtima yapması düşünülen umumî meclisten bu hususta munzam tahsisat istenecektir.

Sebze ve meyva

Perakende fiyatlar nasıl kararlaştırılacak?

Toptan olduğu gibi perakende olarak da sebze ve meyva fiyatlarının belediye tarafından ilân edileceğini yazmıştı. Bunu bilhassa Dahiliye Vekâleti lüzumlu görmüştür.

Perakende fiyatlar, toptan fiyatlara nispetle en çok yüzde elli fazla olacaktır. Bu âzami fark da şehrin en uzak semtlerinde tatbik edilecektir.

Şehrin her yerinde aynı perakende fiyatlar tatbik edilmeyecektir. İlk düşünülen şekli, toptan fiyatlara göre yüzde elli den fazla fiat verilmemek üzere pazarlık hususunda halkı serbes bırakmaktır. Fakat bu, daimi surette satıcı ile halk arasında ihtilâfa sebebiyet vererek maksadı temin etmeyeceğinden bundan vazgeçilmiştir. Şimdi düşünülen şekle göre belediye, hâle yakınlığına göre şehri muhtelif muntakalara ayırarak ve her muntakanın perakende satış fiyatlarını ayrı ayrı tesbit ederek ilân edecektir. Hâlin teklifi belediye iktisad müdürlüğünde toplanacak kabızmallardan ve diğer alâkadarlardan mürekkep bir komisyonda tedkik edildikten sonra daimi encümen kararı alınacak ve bunun tatbikine hemen başlanacaktır.

sünde bir mâşerî hayat temin ederler.

Hattâ daha bile ileri gidildiği vakidir. Yukarıki resmi kabul teşbihi, bazan da hakiki bir balo halini alır. Bu nu Barcelona şehrinde görmüştüm. Senenin 365 günü, sokaklara taksim edilmiş; Her birinden o gün seyrissefer kaldırılıyor. Kenar kaldırımlarda seyyar kahveler teessüs ediyor. İçki masaları kuruluyor. Orta yerde de danslar... Renk renk şallı, dal dal taraklı, bol etekli, siyah saçlı, siyah gözlü, kastanyetli İspanyol kadınlarının ihtirâşlı rakısları...

Keza, Nice'nin karnavalları da meşhur... Hulâsa, Akdenizin bütün çevresi aşağı yukarı böyledir.

Çoğu insanda dünyanın şurasını, yahut burasını sevmek hastalığı vardır. Ben de eski medeniyetlerin, ananelerin, hele tabiat güzelliklerinin kaynağı olan şu Akdenize bayılırım...

Bu yazımı şöyle bitirmek isterdim: «— İstanbulu imar ettığımız sırada, sahile yakın bir kısmı, meselâ Beyoğlunun Boğaz cihetinden tam altını öyle bir Akdeniz hususiyeti ile süsliyelim...»

Fakat esfele dudak bükttüm: Akdeniz! Akdeniz şehirleri! Üzerinizde nasıl bir felâket kasırgasının kopacağını düşündükçe...

(Vâ - Nû)

Aldığımız mektuplar

Üsküdar tramvaylarının bir tavzihi

Sayın gazetenizin 31/5/1940 tarihli nüshasının (Kari mektupları) sütununda «Pasolar ne için bu şekilde olsun» başlıklı yazı üzerine bervechiati tavzihli keyfiyet olunur.

Sayın karınızın (paso) dediği (aylık tenzilatlı kartlarımız) şebekemiz muntakasında daimi olarak mukim bulunan yolcularımıza sırf bir kolaylık ve menfaat temin etmek gayesiyle ihdas edilmiş ve 26 günlük ücret mukabilinde kendilerine 30 gün müddetle gidip gelme hakkı bahsetmekte bulunmuşur.

Kartınızın istediği vechile, her hangi bir ayın her hangi bir gününden itibaren bu kartlardan istifade etmek isteyenlerin arzularını tatmin edilebilmek için her ayın muhtelif günlerinden müteakip ayın aynı günlerinde meriyeti temin edilmek üzere lâakal 30 muhtelif kart bastırmak ve bunların muhasebe, kontrol - istatistik ve sair ait olduğu şubelere muktezi muamelâtını yürütmek lâzımgelir. Eğer sayın karınızın talebi gibi talepler bir emri istimalı olmayıp büyük bir ekseriyetlin arz ve ihtiyacını karşılayıcı idaremi bittabi bu müşkülleri de iltihamdan çekinmezdi. Halbuki şebekemiz muntakasında daimi olarak mukim yolcularımız tarafından şimdiye kadar ne böyle bir arzu izhar edilmiş, ne bir müracaat vukubulmustur. Zaten bu kartların satışa arzının her ayın dördüne kadar temididi aylıklı memurların bunları ay başında alabilmelerinin temine matuftur. Ayın beşinden sonra alacaklar ancak müstesna yolculardır. Bu kartlardan beklenen gaye ve arzolan hizmet daimi mukim ve işlerine her gün muntazaman gidip gelenlere kolaylık ve menfaat teminidir. Bu nokta nazara göre de kartların şimdiki şekillerini muhafaza etmesi tabii ve mantıktır. Bilveste teyidi ihtiramat olunur.

Murahhas âza:

F. Manyas

Mısır çarşısının etrafını kaplıyan dükkânlar istimlak ediliyor

Mısırçarşısının etrafını kaplıyan dükkânların istimlakına devam edilmektedir. Çarşının Tahmis kapısı önündeki helvaci dükkânı ile yanındaki binanın da istimlakı tamamlanmıştır. Eminönü meydanından gelen nakliye vasıtaları Yeniceaminin arkasından iş bankasının önüne geçiyorlar. İstimlak edilen binalar yolu daraltıyordu. Bu binalar yıkıldıktan sonra çarşının bu cephesindeki eski elbise satan bütün dükkânlar da tedrici surette yıktırılacak, bu suretle Yeniceaminin arka tarafından meydan genişleyeceği gibi Mısırçarşısı da meydana çıkacaktır. Mısırçarşısının içindeki dükkânlardan çoğunun da istimlak muamelesi tamamlanmıştır.

Ekmek fiati

Haziran sonunda bir miktar düşmesi muhtemel

Ekmek imalinde kullanılan sert buğday nisbetinin yüzde yirmi beşten yüzde kırka çıkarılmasına daimi encümen karar verdiğini yazmıştı. Encümenin kararı, bugünlerde iktisad müdürlüğü tarafından tebliğ edilecek ve ekmek çuğnisi yeni esasa göre yapılacaktır.

Sert buğday fiati, yumuşak buğday fiatine göre kilo başında 12 para daha ucuzdur. Maamafih sert buğday unu nisbetinin yüzde on beş nisbetinde artırılması, ekmek fiatlarında büyük tesir yapmıyacaktır. Yeni mahsul bu ay sonunda piyasaya gelecektir. Ekmek fiatlarının da haziran sonunda düşeceği muhakkak görülmüyor. Ekmek fiatları ödenberi diğer yiyecek, içecek fiat piyasasının temevvücünde âmil olduğundan diğer daha maddelerinin de mahsus miktarda ucuzlayacağı tahmin edilmektedir.

Maarif Vekili Ankara'ya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Maarif Vekili B. Hasan - Ali Yücel, dün gece, Ankara'ya hareket etmiştir. Maarif Vekili, bir müddet Ankara'da meşgul olduktan sonra tekrar şehrimize gelecek ve olgunluk imtihaıların yakından takip edecektir.

Sürp Agop sahasının tanzimi

Sürp Agop mezarlığı sahasında evvelce yapılan sultname mucibince Ermenilere terk edilen garaj ile yanındaki kahvehane, dükkânların ve Ermeni kilisesinin istimlakine belediyece tevessül edilmiştir. Bu binalara konan kıymet, Ermeni mütevelliler heyeti tarafından kabul edilmiştir. Bu suretle meselenin mahkemeye intikal etmesine hacet kalmadan pek yakında istimlak muamelesi intaç edilerek istimlak bedeli kendilerine verilecektir. İstimlak bedeli ödendikten sonra belediye saha içindeki yolları yaptırmaya başlayacaktır. Bu zamana kadar da sahanın tanzimi planı B. Prost tarafından bitirilecektir.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Berlin büyük elçimiz B. Hüseyin Gerde'nin refikası bayan Lâmia dünkü ekspresle İstanbul'a gelmiştir. Burada üç ay kalacaktır.

★ Fenerde Mektep sokağında oturan 75 yaşında Vaso, Yıldırım caddesinden geçen ekmekçi çuğayı Nurlin beygirindeki ekmek sepetine çarpmış, başında yaralanmıştır.

★ İstanbul Palasta oturan Borvay isminde birisi, dün, Tarlabası caddesinden geçen Rızanın idaresindeki yük arabasının sadmesine maruz kalmış, başından yaralanmıştır.

★ Galatada Perşembepazarında bir fabrikada çalışan amele Asador, dün, fabrikada temizlik yaparken sol kolunu motöre kapmış, yaralanmıştır. Yaralı, hastaneyeye kaldırılmıştır.

★ Dün, bir Amerikan vapurunun ambarında çalışan tahmil, tahliye amelesinden Ali oğlu Bekir, vinçin çarpmasına maruz kalmış, başından yaralanmıştır.

İSTANBUL HAYATI

Oda içinde harp!

Sokakların köşe başlarındaki sinema reklamlarının yerini zehir ilânı yaftaları kapladı. Kâğıd üzerindeki renkli resimler, garp cephesindeki tayyare muharebesi tasvirlerini andırıyor. Tayyare defi topu yerine kocaman bir pompanın ucundan havaya gaz zerreleri fışkıyor, bombardıman tayyare filolarını andıran sivrisinek sürüleri, gaz mermilerinin isabetile takla atarak yuvarlanıyorlar.

Geceleri de birçok evlerde kanlı muharebeler yapılıyor. Akşam pence-reyi kapamadan yatak odasında elektrik yandı mı, vay haline orada yatırlar. Yatağa girip lâmbayı söndürür söndürmez hava taarruzu başlıyor. Sivrisinekler de tayyare pilotları kadar kurnaz. Aydınlıkta üslerine gizlenip bekliyorlar. Akşam üzeri yüksekten keşif uçuşları ile etrafı gözden geçirip plânlarını hazırlıyorlar ve, lâmba sönüp karanlık basar basmaz filolar halinde taarruza geçiyorlar. Motör uçurtmaları kâh kulaklara yaklaşıyor, kâh yükselip uzaklaşıyor. Bu esnada, bizim göremediğimiz projektorlerle hücum noktalarını, yani vücudun yorgandan dışarıda kalan kısımlarını tesbit ediyorlar. Bunlar da, Alman filoları gibi, askeri, gayri askeri muntaka ayırd etmeden insafsızca saldırıyorlar. Alınımızda, yanaklarımızda, çıplak kollarımızda muhtelif yerlerinde infilaklar başlıyor. O sırada birdenbire elektriği yakarsanız, sivrisinek filolarının uçuş meharretlerini hayretle seyredersiniz. Pike saldırışları mı ararsınız, keskin virajlarla yan uçuşları mı istersiniz.

İş bu kadarla kalmıyor. Taarruz plânı, en yüksek erkânı harplere parmak ısırtacak kadar mükemmel. Tayyareler saldırırken, karyolanın gizli köşelerindeki üslerinde hazırlanan tahtakurusu grupları da, hafif, orta, ağır tank filoları halinde ve sık sık cephe değiştirerek harekete geçiyorlar. Tahtakurularının, yorgan buruşukları arasında turanarak, yuvarlanarak ilerleyişlerinin tank yürüyüşünden hiç farkı yok. Ya, plârelerin, motosikletli baskıncı gruplarından ne farkı var?... Ne serî, ne şaşırtıcı taarruzlar yapıyorlar. Tayyare himayesi altında tanklarla beraber yürürken birdenbire yıldırım süratle cephe gerilerine sarkıp ânl baskınlarla panik çıkarıyorlar. Mitralyöz ateşine tutulan ayaklar tepinmeğe başlıyor.

Paraşütçüleri yok, demeyiniz ha... Tahta tavanlı bir odada yatarsanız, tahtakurularının ne kadar mahir paraşütçü yetiştirdiklerini görürsünüz. Keşiflerini gündüzden yapıyorlar, tavan tahtalarının, karyola hizasındaki aralıklarında muazzam hava üsleri kuruyorlar. Lâmbayı söndürüp uykuya dalacağınız sırada paraşütçü ineneği yeri hesaplayıp yukarıdan kendini salıverir.

Bu müz'ic saldırışlar karşısında uyumak ne mümkün? Haydi bakalım mukabil taarruza. Eğer, evvelden hazırlıklı davranarak Filit pompasını doldurup bir köşeye koymuşsanız odada tam bir harp sahnesi başlar. Gazı sıkınca havadan bombardıman, avcı tayyarelerinin düşmelerini, yerde tank, motosikletli baskıncı gruplarının uyusup kaldıklarını görerek içiniz ferahlar ve zaferin neşesiyle, odayı kaplıyan Filit kokusuna göğüs gerip uyursunuz.

Cemal Refik

Bay Amcaya göre !...

— Beyoğlumuzda Yüksekaldırımdan itibaren her şey yüksektir bay Amca...

... Burada bina yüksektir...

... Hayat yüksektir...

... Fiat yüksektir...

B. A. — Alçakta kalan yalnız bir şey var!...

— ?...

B. A. — İnsaf!...

Alman taarruzu denizden Argonne'a kadar bütün cephede devam ediyor

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

bugün saat 16 ya kadar aşağı Seine'de hiç bir noktada görülmemiştir.

Almanlar yüz fırka ile hücum ediyorlar

Paris 9 (A. A.) — Havas ajansı askeri vaziyet hakkında saat 13 de aşağıdaki malûmatı vermiştir:

Bu sabah yeniden hücumu kalkan Alman kuvvetleri, garp cephesi üzerinde bulunan Alman kuvvetlerinin hepsidir. Bu kuvvetler zırhlı fırkalar hariç olmak üzere 90 veya 100 fırka olarak tahmin edilmektedir. Bu müthiş kütle denizden Argonne'a kadar hücum halindedir. Bu fırkaların şu suretle dağıtılmış olduğu söylenebilir:

40 fırka denizden Oise'e kadar muharebe etmektedir.

10 fırka Aisne üzerinde Soisson etrafındadır. Yukarı Aisne ile Champagne'de 40 fırka mevcuttur.

Almanlar tarafından dün kazanılan arazi muharebeye iştirak eden ordu mevcuduna ve bilhassa Almanların verdikleri müthiş ziyata nazaran zayıftır. Somme üzerinde Almanların yalnız 3 gün muharebeden sonra ikinci saflarını ileri sürmeğe mecbur kaldıkları bilhassa kaydedilmektedir.

B. Hitler harp sahasında

Paris 9 — Almanların hücumu kaldırdıkları yüz fırka 1,5 milyon askerden mürekkeptir. 3500 tank harekâta iştirak etmektedir.

Hitler bizzat harp sahasındadır. Fransızlar müthiş bir mukavemet göstermektedirler. Bazı noktalarda kitalar biraz geri çekilmekte beraber cephe aynen muhafaza ediliyor. Cereyan eden muharebenin neticesi hakkında bir şey söylemek henüz mümkün değildir.

Fransız kitaları her tarafta dayanıyor

Paris 9 (A. A.) — Saat 15 de Havas ajansı askeri vaziyet hakkında aşağıdaki telgrafı neşretmiştir:

Askeri mahfillerin kanaatine göre, bugün, çok mühim bir gün olacaktır. Her ne bahsına olursa olsun netice almak isteyen düşman bütün kuvvetlerini muharebe hattına sürmüş ise de, dün hücumu karşı koyan Fransız kitaları, bugün de muharebeye aynı azimle başlamışlardır.

Dünkü şiddetli muharebelerden sonra en şiddetli Alman hücumu, çıkışı cennup istikametinde yaparaki Amiens'in cennup bölgesinden Moye ırmağı üzerinde Beauvais'e 30 kilometre kadar mesafedeki Breteuil bölgesine kadar terakki etmiştir. Daha doğuda Peronne'nin cennubundan iki hücum çıkmıştır: Biri, Oise üzerinde Noyon istikametinde, diğeri de Noyon ile Breteuil arasındaki Montdidier istikametinde. Düşmanın elde ettiği kazanç zayıftır. Bir kaç kilometreyi geçmemektedir. Almanlar Bresle ile Noyon arasında 40

fırka ileri sürmüşlerdir.

Somme taarruzunun başlangıcında Almanlar muharebe hattında 27 fırkadan mürekkep ilk saflarını koymuşlardı. Bu ilk safın yıpranması o kadar büyük olmuştur ki, dün Almanlar, 20 fırkalık ikinci saflarını sürmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Oise'nin doğusunda, 10 Alman fırkası zırhlı fırkalarla birlikte Aisne nehrini geçerek nehrin cennubundaki Tardenois yaylası üzerinde ilerlemiştir. Alman piyadesinin ilerleyişi 10 - 15 kilometreyi geçmiştir.

Bu sabah Almanlar her tarafta taarruza aynı şiddetle tekrar başlamışlardır. Bundan başka yukarı Aisne'de 40 kilometrelik bir cephe üzerinde yeni bir hücum vukubulmuştur. Bu hücum Chateau - Porcien ile Chene - Populeux arasındadır. Bu yeni hücumun Soissons bölgesindeki hücumla irtibatı yoktur ve şiddetli topçu bombardımanlarıyla hazırlanmıştır.

Bir müddetdenberi 40 fırka tahsis edilmiş bulunuyordu. Bu sabah Alman piyadesi kütle halinde denizden Montmedy'ye kadar Fransız kıtaatına karşı katli bir muharebeye girişmiştir. Fransız kıtaatı her tarafta hücumlara karşı koymaktadır.

Dün Forges - Les - Eaux bölgesinde sergüzeşte atılan zırhlı kol Fransız tayyarelerinin hücumları neticesinde çok mühim ziyata uğramıştır. Bu koldan şimdi yalnız bir kaç grup tutunmaktadır.

Dört günlük muharebenin safhaları

Paris 9 — Fransanın şimalinde çarşamba günü başlayan Alman taarruzu bütün şiddetile devam ediyor. Almanlar harbin birinci ve ikinci günü bütün gayretlerini deniz muntakasına hasretmişler, burada sağ cenahları vastasile bir çevirme hareketi yapmak istemişlerdir. Fakat Somme nehrini geçerek bir miktar ilerliyen Almanlar Bresle sahilindeki Fransız cephesini söktüremediklerinden üçüncü günü merkezde taarruzlarını artırmışlardır. Dördüncü cumartesi günü düşman burada yeni getirttiği 27 fırkanın da iltihakile çok şiddetli bir taarruzda bulunmuştur. Fakat Fransız cephesi yarılmamış, Fransızlar biraz gerideki mevzilerine çekilmişlerdir.

Bunun üzerine Almanlar dün Chateau Parcien ile Chesne arasındaki muntakada sol cenahları vastasile büyük bir taarruza geçmişlerdir. Bu suretle harp denizden Sedan'ın şarkına, Maginot hattının son noktasına kadar olan bütün sahaya sirayet etmiştir. Burada 1,800,000 asker çarpışıyor. Muharebe son derece şiddetlidir. Almanlar cepheyi delerek istihkamların arkasına düşmek ve bu suretle katli bir netice almak istiyorlar.

Fransız askeri büyük geceatle harbediyor. Baş kumandan nazik yerlere koşarak bizzat hareketi idare etmektedir. Almanlar cepheyi delmeğe muvaffak olamamışlardır. Kaybedilen arazi mühim değildir.

devamlı bir sulhün tesisi içindir.»

Filistinden hareket eden İtalyanlar

Hayfa 9 (A. A.) — 6 haziranda Calithea vapurile hareket edenler arasında Kudüsteki İtalyan viskonsolosu ile Banco di Roma'nın ve Adriatica ajansının bazı memurları da bulunmaktadır.

Maltada herkes hazır

Malta 9 (A. A.) — Halk her ihtimale karşı hazır bulunmaktadır. Müdafanın muhtelif şubelerine mensup her fevd vazifesi başındadır. Efkarı umumiyeye, beşinci kola mensup olduğundan şüphe edilenlere karşı seri icraatta bulunması için hükümeti taziyet etmektedir.

Malta 9 (A. A.) — Nasyonalistlerden eski adliye nazırı Carlo Mallia Roma radyosunda yaptığı bir görüşme esnasında Maltanın İtalyaya terkini istemişti. Bunun üzerine Malta sendikal konseyi tarafından tertip edilen bir mitingde Carlo Mallia'yı takbih eden bir karar sureti kabul edilmiştir. Karar suretinde, Malta işçilerinin müttefik ordulara müzaheret için her türlü fedakarlığı yapmak hususundaki sarsılmaz azimleri ifade edilmektedir.

La Valette 9 (A. A.) — Malta şehir ve köylerinde müttefikler lehine nümayişler devam etmektedir.

Korsikada karaya inen İtalyan tayyaresi

Paris 9 — Motörü bozulduğu için Korsikada karaya inen bir İtalyan tayyaresinin pilotları serbest bırakılmıştır. Tayyareciler, tayyareyi sığe-

General Mittelhauser

Fransanın Şark orduları yeni başkumandanının hayatı

Paris 9 (A. A.) — Şark ordularında, general Weygand'ın yerine, Şark orduları başkumandanı olarak tayin edilen general Mittelhauser, 1876 da doğmuş ve Saint Cyr hususi askeri mektebinde yetişmiştir. Askeri silsile meratibi muhtelif piyade alaylarında ve erkânharbiye emrinde geçirdikten sonra 1917 de kaymakam olmuş ve Fas alayına kumandan tayin edilmiştir. Çekoslovakyaya giden Fransız askeri heyetinin erkânharbiye reisliğini yapmıştır. 1930 da Yüksek harp şurası âzâlığına tayin edilmiş ve 1939 da Polonyaya memuren izam edilmiştir. 1940 ta Şarkî Akdeniz hareketi muntakası kumandanlığına gelmiştir. İki defa yaralanmış, askeri madalyayı ve Légion d'honneur nişanının Grand Croix rütbesini de hâmidir. İki defa ordu emri yevmîsinde ismi yazılmıştır.

Fransız hava kuvvetleri büyük faaliyet gösteriyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

6/7 haziran gecesi düşman tayyareleri Düsseldorf üzerinde uçarak hiç bir askeri hedef ve tesisatın bulunmadığı kalabalık bir mahalleyi bombardıman etmişlerdir. Bereket versin ki, ancak 6 kişi hafif surette yaralanmıştır. Meskenlerin uğradığı zarar mühimdir.

Londra 9 (A. A.) — Hava Nezareti, dün gece ağır bombardıman tayyarelerinin Almanya'da ve şimali Fransada askeri hedeflere hücum ettiklerini bildirmektedir.

Abbeville'e iki defa hücum edilmiş, mühim bir demiryolu köprüsüne, bir mühimmat deposuna ve düşman tayyare meydanlarına doğrudan doğruya bombardıman isabet ettirilmiştir.

Hollandada Eindhoven'de kâin düşman tayyare meydanına da gece hücum edilmiştir.

Düren, Essen ve Euskirchen civarlarında demiryolu depoları bombardıman edilmiş ve bu bombardımanları büyük yangınlar takip etmiştir.

RADYO ANKARA RADYOSU

10 Haziran 940 Pazartesi

12,30: Program ve haberler, 12,50: Alaturka plâk, 14: Alafanga plâk, 18: Program ve alafanga plâk, 18,30: Caz orkestrası, 19,10: Türk müziği, 19,45: Haberler, 20: Türk müziği, 20,30: Konuşma, 20,45: Türk müziği, 21,10: Konuşma, 21,30 Alafanga konser, 22,30: Ajans ve borsa haberleri, 22,50: Alafanga plâk.

★ Kadıköy ilkokullardaki yoksul çocuklara yardım cemiyeti reisliğinden: Cemiyetimizin umumi heyeti 18/6/940 salı günü saat 18 de Cemiyet merkezi olan Kadıköy C. H. Partisi binasında toplanmış zamanın 6 nci maddesinde yazılı hususlar müzakere edileceğinden toplantıya iştirakle rey vermek hakkını haliz bulunan cemiyetimiz âzasının muayyen saatte bulunmaları lüzumu rica olunur.

rek beraberlerine almışlar ve İtalyan vapurile Korsikadan hareket etmişlerdir.

Faşist partisi umumî kâtibinin tebliği

Roma 9 — Faşist partisi umumi kâtibi, parti erkânına bir tebliğ göndermiştir. Mussolininin emrile gönderilen bu tebliğde, parti teşekkülleri reis ve kâtipleri vazifelerinden ayırdıkları takdirde, bunların vazifelerini kimlerin görecekları bildirilmektedir. Tebliğde reis ve kâtiplerin neden vazifeden ayrılacaklarından bahsedilmemekle beraber, bunların askere gitmeleri ihtimali üzerine tebliğin gönderildiği anlaşılmaktadır.

İngiliz yolcu tayyareleri İtalya arazisine inmiyecek

Kahire 9 (A. A.) — «British Oversea Airways» in Hindistan, cennub Afrika ve Avustralya hattında kullandığı deniz tayyareleri Akdeniz üzerinde seyahatlerine devam edecek, fakat yarından itibaren İtalyan arazisine inmiyeceklerdir. Şimdiye kadar bu tayyareler Brendizide tevakkuf ediyorlardı.

İngilizler bir İtalyan gemisini, tevki fettiler

Roma 9 (A. A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Stefanı ajansına göre, Tanca limanından İtalyanları alarak hareket eden İtalyan bandıralı Vulcania vapuru bir İngiliz harp gemisi tarafından Cebe-littankta tevkif edilerek limana sevkedilmiştir.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABİALİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur. Tefrika No. 193

Said Halim paşa acele ittifak akdinden memnun görünüyordu

Bu korkuya mahal kalmamış, Almanya hükümeti talebi terviç etmiş, 1913 teşrinisanisinde Alman heyeti askeriyeye mukavele tanzim edilmişti. 42 Alman zabıtinden mürekkep heyet (1) 1913 kânunuevvelî içinde İstanbulla muvasalat eylemişti.

Mukavele mucibince vazifesi sırf askeri olacak olan bu heyet haricte en kuvvetli bir siyasi âmil olarak görülmüştü; bu mukavele Almanyanın çoktanberi başlamış olan «Türk siyasetinde» muvaffakiyetli bir ileri adım sayılıyordu. Bu sebeble her tarafı alevlendirecek bir ateş hükmünde tutulmuştu. Fon Sanders'in birinci kolordunun kumandanlığını da deruhte etmesi hassaten Rusya hükümetini telâşa düşürmüştü.

İngiliz ve Fransız elçilerinin de kendisine iltihakile Rus elçisi sadrazam Said Halim paşa nezdinde bir teşebbüste bulunmuş ve bir Alman generalinin bir ordu kumandanlığı deruhte eylemesi muvafık olamayacağını beyan etmişti. Bunun üzerine bir çok siyasi muhabere cereyan etmişti. İhlâf uzuyordu. Almanya imparatoru ihtilâfın halline şu çareyi bulmuştu: Türk ordusunda kullanılacak Alman zabıtlarının Almanyadaki rütbelerinden bir derece yükseltildiği iktisap eylemeleri kontrato şartlarından idi. İmparator, Liman von Sanders'i Alman ordusunda süvari generalliğine (birinci feriklik) terfi etmiş, buna göre Alman heyeti askeriyesi reisi Türkiye'de müşiriyet payesini ihraz eylemişti. Bir müşir ise bir kolordu kumandasında bulunmak usulden olmamakla Liman von Sanders rütbesi iktizası olarak bu kumandanlıktan müfarakat eylemek lâzım gelmişti.

İhtilâf böylece şeklen halledilmiş idise de iltilâf hükümetleri Türkiye'de Alman heyeti askeriyesinin mevcudiyeti ile Almanyanın Osmanlı ordusuna «vaziyet» eylemiş bulunduğuna kanaatinde devam etmişlerdi.

Bu heyetin reisi general Liman von Sanders kendisini Almanya imparatorunun Türkiye'de askeri mümessili addetmekte gösterdiği tavırlarla bu telâkkiye takviye ve tenmiye eylemekte idi.

İttifaka aid ilk müzakereler esnasında Alman askeri heyetinin vaziyetini tayin eylemeğe lüzum hissedilmişti. Liman von Sanders hatıratında Almanyaya ile muahede akdi ve harp halinde bu heyetin vaziyeti hakkında şu malûmatı vermektedir:

(1914 ağustos iptidalarında (2) bir gün akşam üzeri Tarabyadaki Alman «farethanesine» gelmekliğim rica edildi. Orada elçi Frayher von Wangenheim ile Enveri buldum. Bunlar Almanyaya ile Türkiye arasında bir gizli ittifak muahedesi projesini hazırlamakta olduklarını söylediler ve Türkiye'nin umumi harbe duhulü takdirinde Alman heyeti askeriyesinin istihdamı hakkındaki mütalâamı sordular.

Almanyanın Avrupada bir harbe girişmesi halinde Alman zabıtlarının geriye çağırılması mevcut mukavele-name ahkâmı iktizasından bulunduğu kendilerine anlattım. Elçi bu sualin ancak Alman heyeti askeriyesinin Türkiye'de bırakılması haline göre olduğunu söyledi. Bu takdirde ve Türkiye'nin umumi harbe duhulü halinde Alman zabıtlarının harbin sevk ve idaresine hakiki tesirler icra edecek mevkilere tayinleri lüzumu mütalâasında bulundum. Bunun üzerine Alman heyeti askeriyesine taallük eden fıkra derhal fransızca olarak tesbit edildi ve heyeti askeriyeye bir (influence effective sur la conduite générale de l'armée) (ordunun umumi sevk ve idaresi üzerine fi'li bir tesir) temin edildi.

Muahede projesinin diğer metninden bana asla malûmat verilmedi. Bunu eylül bîdayetinde tahririne rica etmekteyim. mukabil Frayher von Wangenheim 5 eylül tarihii bir tah-

rirat ile red cevabı verdi. Elçi ile Enverden ayrıldığım günün akşamı Enver bana:

(Türkiye harbe girerse kendisinin başkumandanlık vekâleti vazifesini deruhte edeceğini söyledi. Bu takdirde benim kendi nezdinde erkân harbiye riyasetini deruhte edip etmiyeceğimi sordu. Ben bu teklifi kabul etmiyerek harpte kıtaat sevk ve idaresini tercih eyleyeceğimi söyledim.)

Liman von Sanders'in verdiği bu malûmat da teyid ediyor ki muahedeye aid ilk müzakereler evvelâ Enver paşa ile Almanya elçisi Baron Wangenheim arasında cereyan etmiş, sadrazam Said Halim paşa bu müzakerelere sonra teşrik olunmuştu.

Fakat keyfiyet ona açılmadan evvel Enver paşanın, Talât beyin muvafakatini almış bulunması pek tabiidir.

Wangenheim, temmuz içinde sadrazam Said Halim paşaya gizlice ve resmen ittifak teklifinde bulunması üzerine Said Halim paşa bu teklifi hiç beklenmeyen bir nimet saymış, elçi ile hemen müzakereye girişmişti.

Hakkı, Said, Mahmud Şevket paşalar gibi seleflerinin muvaffak olamadıkları bir sahada, yani büyük bir Avrupa devletile ittifak meselesinde kendisi —hem teklif o büyük devletten gelmiş olarak — muvaffak olacaktı!

Said Halim paşa, Almanya tarafından bu arzusun ne gibi sebep ve saiklerle, ne günlerde izhar edildiğini tedkik ve tamik eylemeğe bile lüzum görmüyordu. Bu ittifak projesine o kadar şiddetli bir inhimâk ile sarılmış idi, ki Almanyanın umumi durumunda bir sıkışıklık olmasa Balkan harbinden evvel olduğu gibi şimdi de müstağni davranacağını hesaba katmıyordu!

Almanya imparatoru, Abdülhamid ilk defa ziyarete geldiği vakit ittifak teklifinde bulunmuştu. Abdülhamid o zaman Rusyaya karşı açılan hasım vaziyetine düşmemek, Almanyanın da hafif olmyacağı aşikâr olan boyunduruğu altına girmek için Alman siyasetine ve biraz himayesine dayanmakla beraber serbestisini muhafaza etmeği tercih eylemişti.

Almanya ile ittifak suretile Müselle İttifak zümresine iltihak müsavi hak ve şartlarla olursa, himaye renk ve şeklini almazsa bunu bir siyaset hatası saymak doğru görünmez. Ancak sulh günlerinde bu cihet temin edilememişti. Harp ihtimalleri günlerinde çıkan böyle bir fırsatı kaçırarak da — galip, mağlûp evvelden bilinemeyeceğine göre — belki gene siyasi hata olmazdı amma ittifak şartları devletin âtiyen, hususile harbe iştirak halinde menfaatleri ve ihtiyaçları nazarı dikkate alınarak tanzim edilseddi!

Halbuki Rusyaya karşı Almanya gibi muazzam bir kuvvetle birleşmek esasının tekrarrüi Said Halim paşa ile tekliften haberdar bir, iki zatı tatmine kâfi geliyordu. Evvelâ ittifak muahedesinin imzası! Sonra hesap!

Said Halim paşa ittifak müzakerelerinde hiç de çetin ve kılı kırk yarar görünmüyordu; harp ihtimallerinden evvelki vaziyette harp ihtimali karşısındaki vaziyet arasında fark olmak lâzımgelceğini, ittifak şartlarının da bu vaziyet farklarına göre ve mümkün olduğu kadar teferrüatle tayin edilecek muvafık olacağını düşünmeğe, lüzum görmüyordu.

(Arkası var)

(1) Sonra bu miktar tezyid edilmiş, yetmişe iblâğ olunmuştur.
(2) Muahede ağustosun ikisinde imza edilmiş olmasile bu kayıd doğru olmaz. Liman von Sanders hatıratını günün gününe değil, sonradan kaleme almıştır. Bahsettiği mülakat temmuz sonlarında olmak icap eder.

İtalya, Fransa mağlûp olunca harbe girecekmiş

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İtalyan gemileri Meksikadan hareket etmiyor

Meksiko 9 (A. A.) — İtalyan hükümetinin emrine tevfikân, birçok İtalyan gemileri Meksika limanlarına demirlemişlerdir.

Meksiko 9 (A. A.) — Hâlen Meksika körfezi limanlarında o kadar çok İtalyan sarmic gemisi vardır ki, İtalyaya petrol ihracı bilkuvve durmuştur.

784 tonluk Fede vapuru telsizle aldığı bir emir üzerine Napoliye aid olan hamulesile birlikte Tamico'ya iltica etmiştir.

Şanghay 9 (A. A.) — Avrupaya hareket etmesi lâzım gelen 18,765 tonluk İtalyan bandıralı Conte Verde yolcu vapuru Şanghayda kalmak için emir almıştır.

Alman propaganda müsteşarı İtalyada

Milano 9 (A. A.) — D. N. B. bildiriyor:

Alman Propaganda nezareti müsteşarının riyasetinde bir Alman heyeti Cremona'ya vasil olmuştur. Alman misafirleri şerefine verilen bir ziyafet esnasında İtalyan nazırlarından Senâtor Farinacci irad ettiği bir nutukta ezctümle demiştir ki:

«Tarih suretine yürüyor. Hak ve adalet yerini bulacaktır. İtalyanlar hazır dırlar, ancak Duçenin emrine intizar etmektedirler.»

Alman müsteşarı da söz alarak demiştir ki: «Almanya bu harbi istemedi. Mussolini harbin patlamasına mâni olmak için her şeyi yaptı. Bugün dövüşmekliğimiz sadece doğru ve

Dâhîsiz edebiyat

Bana öyle gelir ki, merhum Abdülhak Hâmidî yapılan en büyük fehâşlardan biri, kendisine daha hayatta iken «Dâhîî âzam» unvanı verilmesidir. Ömrünün yarısından sonra, hayranları tarafından isminin peşine takılan bu unvan Hâmidî ısrarla, adım adım takip etti ve şair için, ancak ölüm sayesinde, ondan yakasını sıyırmak kabil oldu.

Kendinize benzeyen insanlar arasında bir dâhî, hem de «âzam» tarafından bir dâhî olarak dolayışmanın vereceği rahatsızlığı düşününüz. Abdülhak Hâmidî bu ısrabı bütün anlarıyla yaşamış bir muhterem insandır. Eğer, ara sıra iddia edildiği gibi, kaleminde bazı kötü şiirler kaçmışsa bunun karşılığını yaşarken taşımaya mahkûm olduğu «Dâhîî âzam» lâkabının verdiği huzursuzlukla ödemiş ve bu suretle şiir ahretine tamamen günahsız olarak intikal etmiştir.

Yeni edebiyat nesli Abdülhak Hâmidî «Dâhîî âzam» unvanı verdikleri için eski nesle hücum ediyordu. İşte şimdi de içlerinden bir kaç ayını sevimli hataya düşmek üzeredir. «Yeni insanlık» isimli bir mecmua çıkıyor. İçinde bazan güzel şiirlere raslamak kabil olan bu mecmua — meselâ son nüshasında Sabahaddin Kudret, H. İ. Dinamo ve Ahmed Necatinin zevkle okunan şiirleri var — ilk nüshasında, fikir hayatımızın şüphesiz en kıymetli şahsiyetlerinden biri olan Nurullah Ataç «Dâhîîîlân etmeğe kalkmıştı. Sonradan bu muvazenesiz iltifatın farkına varılmıştır, sanıyordum. Heyhat! Son sayısında «Nurullah Ataç neden bir dehâdır?» serlavhasile bir tefrikaya başlamış. İki genç muharrir maddeler sayarak, deliller göstererek, bir hendese davası halleder gibi «niçin dehâ?» olduğunu isbata çalışıyor.

Yazarların ciddiyetinden şüphe ettiren ve gençlik namına insana hüznü veren bir teşebbüs. Halbuki, Türk lûgatında, her kıymeti ifadeye yetecek kadar kelime vardır. Hiç olmazsa «Dâhîîîlân» misalinden sonra sevdiğimiz insanlara karşı hürmetkâr olsak ve yetişen sanatkarları alâka ile takip eden Nurullah Ataç da gençleri beğenmek müsaadesi versek, nasıl olur? Yoksa yeniler de dâhîsiz edemeyecekler mi?

Şevket Rado

Fiat murakabe komisyonları

Ticaret Vekâleti lüzum gördüğü eşya ve maddelerin azamî satış fiyatlarını tesbit edebilecek

Ankara 9 (Telefonla) — Milli koruma kanunu hükümleri dairesinde fiat murakabesinin teşkilatlandırılması hakkındaki koordinasyon heyeti kararının meriyete konulması Vekiller Heyetince tasvip edilmiştir. Kararın metnini bildiriyorum:

Madde 1 — Ticaret Vekâleti, milli koruma kanununun 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası hükümlerine müsteniden, lüzum gördüğü eşya ve maddelerin azamî satış fiyatlarını tesbit etmeğe salâhiyetlidir.

Madde 2 — Bilûmum vilâyet merkezlerinde birer (Fiat murakabe komisyonu) kurulmuştur. Ankara, İstanbul, ve İzmir fiat murakabe komisyonları, Valinin veya tevkil edeceği zatın reisliği altında olmak üzere, muntaka ticaret müdürü (Ankarada Ticaret Vekâletince tasvip edilecek bir memur), muntaka iktisad müdürü, belediye iktisad müdürü (İzmirde belediyece tasvip edilecek bir memur) ticaret ve sanayi odası umumi kâtibi ile birisi sanayi erbabından olmak üzere tacir sıfatını haiz şahıslar arasından seçilecek iki azadan mürekkeptir. Bu iki tacir aza, birer asıl, birer yedek olmak üzere ve altı ay müddetle, fiat murakabe komisyonunun diğer azası tarafından seçilir.

Sair vilâyetlerdeki komisyonlar bizzat Valinin (hastahîgi veya gayubetleri halinde tevkil edeceği zatın) reisliği altında olarak, muntaka ticaret müdürleri, muntaka iktisad müdürü veya âmirleri, vilâyet şube âmirleri, Ticaret ve İktisad Vekâletlerinin sair memurları, Belediye Reisleri, Ticaret Odası başkâtipleri, Ticaret ve Zahir Borsası komis-ser veya umumi kâtipleri ve yalnız bir azası da tacirler arasından seçilmek ve asgari üç ve azamî yedi azadan mürekkep olmak üzere Ticaret Vekâleti tarafından kurulur.

İthalât veya tevzi merkezi olmak gibi ticari ehemmiyeti dolayısıyla lüzum görülecek kaza merkezlerinde de, kaymakamın reisliği altında olmak üzere yukarıdaki esaslar dairesinde Ticaret Vekâletince birer «Fiat murakabe komisyonu» teşkil edilebilir.

Madde 3 — Fiat murakabe komisyonlarının vazife ve salâhiyetleri şunlardır: a) Ticaret Vekâletince tayin edile-

cek eşya ve maddelerin mahalli toptan ve perakende satış fiyatlarını tesbit etmek, b) Alelûmum mahalli fiyatları nazaret altında bulundurmak, c) İşbu kararname dairesinde tesbit edilmiş fiatlara riayetsizlikten veya milli koruma kanununun 32 ve 35 inci maddelerine muhalefetten dolayı yapılan adli tahkikatın herhangi bir safhasında müddei umumilerle sorğu hâkimleri ve mahkemelerde sorulacak hususlar hakkında resmi ehlibibre sıfatile mütalâa beyan etmek.

Madde 4 — 3 üncü maddenin a ve b bendlerinde yazılı vazife ve salâhiyetler fiat murakabe komisyonlarının bulundukları vilâyet veya kaza merkezlerle mahduttur. Vilâyet merkezlerindeki fiat murakabe komisyonları, vilâyetleri dahilinde bulunan sair şehir ve kasabalar için de, toptan ve perakende fiat tesbitine ve alelûmum fiyatları nazaret altında bulundurmağa Ticaret Vekâletince mezun kılınabilirler.

Madde 5 — Fiat murakabe komisyonları tarafından tesbit edilen fiyatlar işbu kararname ile hükûmetçe verilen mezuhiyete binaen, milli koruma kanununun 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası mucibince tesbit edilmiş fiat hükûmindedir.

Madde 6 — Ticaret Vekâleti umumi mahiyette olmamak üzere, milli koruma kanununun 31 inci maddesinin 2 nci fıkrasına müsteniden her nevi eşya ve maddeler mevcutlarının bildirilmesini, lüzumlu göreceği her nevi malûmatın verilmesini ve vesikalarının gösterilmesini alâkadarlardan isteyebilir. Fiat murakabe komisyonları da, aynı kanunî hükümlere müsteniden, bulundukları vilâyet veya kaza hudutları dahilinde münhasır ve münferit mahiyette olmak üzere, vazifelerinin ifasında lüzumlu görecekları bilûmum malûmatın verilmesini ve vesikalarının ifrazını ve her nevi eşya ve maddeler stoklarının beyan edilmesini alâkadarlardan talep edebilirler.

Madde 7 — Fiat murakabe komisyonları Ticaret Vekâletine bağlı olup Vekâlet bu komisyonlar üzerinde teftiş ve murakabe hakkını haizdir. Fiat murakabe komisyonunda, vazifelerinin ifasında Ticaret Vekâletinin tesbit edeceği esaslara riayetle mükelleftirler.

Barem kanunu

Ek proje bugün mecliste görüşülecek

Ankara 9 (Telefonla) — Dün bir kısm esaslarını bildirmiş olduğum barem kanunu ek kanun projesi yarın (bugün) meclis umumi heyetinde görüşülecektir.

Bünye emcimenl, ücretli memuriyetlerden maaşlı kadrolara göre barem derecesindeki miktarda tevafuk etmeyenlerin ekseriya daha üst dereceye alınması yüzünden husule gelecek farkın mühim miktarda balığ olacağını nazarı dikkate alarak bu gibi ücret miktarlarını en yakın alt dereceye intibak ettirmiş ve projeye bağlı cedvellerde bu esas dahilinde tadiller yapılmıştır.

Maamafih barem kanununun muvakkat maddesi hükmüne göre iktisap edilen haklar ve alınan ücretler şahıslara münhasır kalmak üzere müteşep hak tanınmış ve bu haklar terfi kadar mahfuz tutulmuştur.

Büyük bir boks maçı

Dempsey yeniden ringe çıkıyor

Newyork 9 (A.A.) — Eski dünya boks şampiyonu olup hâlen 46 yaşında bulunan Jak Dempsey tekrar ringe çıkacak ve 1 temmuz 1940 tarihinde Georgie Veccowboy Luttrell ile on ranvutluk bir maç yapacaktır.

Atlanta gazetesi, bu maçın hasılatından bir kısmının Amerikan Kızılhaçına verileceğini yazmaktadır.

İngilterede bastırılacak posta pulları

Ankara 9 (Telefonla) — Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü tarafından İngilterede bastırılacak iki yüz milyon posta pulu pazarlık suretile münakasaya çıkarılmıştır.

AKŞAM SİPOR

Dünkü millî küme maçları

Fenerbahçe, Galatasaray'a 3-2 galib geldi Beşiktaş, Vefayı 3-1 mağlub etti

Millî küme maçlarının en mühimi dün Fenerbahçe stadında on iki bini aşan muazzam bir seyirci kalabalığı önünde Galatasaray ile Fenerbahçe arasında yapıldı. Baştan nihayete kadar heyecanla takip edilen bu müsabakada iki ezeli rakibden biri olan Fenerliler arkadaşları Galatasaray'ı 3-2 yenmeğe muvaffak olarak millî küme şampiyonasındaki mevkilerini biraz daha tahkim etmiş oldular.

Bu müsabakadan evvel yapılan Beşiktaş - Vefa karşılaşmasını da Beşiktaşlılar 3-1 kazandılar.

Galatasaray - Fenerbahçe

Haftalardanberi, sabırsızlıkla beklenen günün en mühim maçının vakti yaklaştığı zaman seyircilerde sabır sona ermiş bulunuyordu. Tam saat 17 de sahada müted merasimi yapan iki ezeli rakib bugün şu kadrolarla dizildiler:

Fenerbahçe: Cihad - Lebib, Orhan - Ömer, Esad, Fikret - K. Fikret, Yaşar, Melih, Naci, Rebii.

Galatasaray: Osman - Faruk, Adnan - Musa, Enver, Eşfak - Salim, Salâhaddin, Gündüz, Süleyman, Sarafim.

Hakem: Şazi Tezcan.

Oyuna rüzgârı lehine alan Fenerliler başladılar. İlk bir kaç hücum Fenerliler tarafından yapıldıktan sonra Galatasaray muhacim hattı mukabeleye başladı. Beşinci dakikada Gündüz bir gol fırsatından istifade edemedi. Bundan sonra Fenerliler yavaş yavaş oyuna hâkim olmağa çalışıyorlardı. Netekim 10 uncu dakikada Fener muhacimlerinin yeni bir tazyikini Galatasaray müdafaası müşkîlâtla önledi. Birbiri ardına inkişaf eden Fener hücumları nihayet 22 nci dakikada semeresini verdi ve Naci ceza sahasının çok dışından yakaladığı bir topu Osmanın beklediği bin zamanda Galatasaray kalesine atarak takımının ilk golünü yaptı. Bu gol, sanki Fenerlileri kamçıladi. Nacinin yaptığı golden hemen bir dakika geçmemiş ki, Fenerin, Galatasaray kaleşi yakınlarında kazandığı bir serbes vuruştan Fikret fevkalâde bir şütle ikinci Fenerbahçe golünü yapmağa muvaffak oldu. Üstüste ve hiç beklenmedik bir anda iki gol yiyen Galatasaraylılar birdenbire parladılar ve merkezden çok seri bir şekilde yaptıkları akında Salâhaddinın sıkı bir şütlü ile birinci gollerini kazandılar. Bu sırada Galatasaraylılar takım-larında ufak bir tadiilat yaparak Süleymanı saçağıca, Salimi solçe getirdiler.

Oyun çok süratli bir şekilde devam ederken iki taraf da yeni bir sayı yapmağa inkan bulamadılar. Birinci devre 2-1 Fener lehine bitti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Galatasaraylılar başladılar. İlk anlarda iki taraf da durgun bir oyun oynuyordu. Bu devrede Galatasarayın hücumlar daha müessir bir haldeydi. Netekim Birbiri ardına hücumu geçen Sarı kırmızılılar beşinci dakikada sağdan yaptıkları bir inişte ortalan topu Sarafim güzel bir kafa darbesile gole çevirince takımlar berabere oldular.

Bu golden sonra Fenerli Yaşar, hafif bir sakatlıkla dışarı çıktı ve tekrar girdi. Bunu takiben Galatasaraylı Adnan 12 nci dakikada sakatlanarak oyunu terketti Bundan sonra Galatasaray, Salimi müdafaaya getirerek on kişi ile maça devam mecbur kaldı.

Bu mühim eksiklikten istifade etmesini bilen Fenerliler, hücumlarını bütbütün sıkıştırarak Galatasaray müdafaasını tehdiye başladılar. Bu hücum serisinde Galatasaray daha ziyade müdafaaya ehemmiyet veriyordu. Nihayet Galatasarayın müdafilelerini yarmağa muvaffak olan Fener muhacimleri 25 inci dakikada Nacinin ayağıyla üçüncü gollerini yaptılar ve bu gol maçın galibiyet ibresini Fenerbahçeye çevirdi. Bu sayıdan sonra Galatasaray mağlûbiyeti kabul

Galatasaray - Fenerbahçe maçından heyecanlı bir enstantane

etmiş gibi müdafaaya, Fener de daha fazla hücumu ehemmiyet verdi. Böylece 35 inci dakikaya kadar devam eden oyun, 35 inci dakikadan itibaren Fener aleyhine döndü. Bu sırada Galatasaraylı muhacimler, Gündüzün ayağıyla beraberlik sayısını temin edebilecek bir fırsat da yakaladılar, fakat kale direği bu gole mâni oldu ve maç da bu şekilde Fenerbahçenin 3-2 galibesile sona erdi.

Beşiktaş - Vefa

Fenerbahçe - Galatasaray maçından evvel millî kümenin ilk karşılaşmasını Beşiktaş ile Vefalıları yaptılar. İki takım da sahaya şu kadrolarla çıkmış bulunuyordu.

Beşiktaş: Mehmed Ali - Hüsnü, Taci - Hüseyin, Rifat, Feyzi - Hayati, İbrahim, Hakkı, Şeref, Eşref.

Vefa: Âzad - Abdus, Süleyman - Şeref, Lütfi, Şükrü - Necib, Hakkı, Sulhi, Mehmed, Hüseyin.

Hakem: Ahmed Adem.

Oyuna Beşiktaşın yaptığı bir hücumla başladı. İlk dakikaları mütevazın geçen oyun, 15 inci dakikadan itibaren Beşiktaş lehine döndü. Ağır basmağa başlıyan Beşiktaş, ilk golünü İbrahimin ayağıyla kazandıktan sonra Vefa müdafaasını esaslı bir şekilde tazyike başladı. Beşiktaşın bu tazyikine, Vefa da mukabeleden geri kalmadı ve nihayet 30 uncu dakikada Sulhinin ayağıyla beraberlik sayısını yapmağa muvaffak oldu.

Oyuna devam edilirken, Beşiktaşlılar nisbi hakimiyetlerini tekrar kurarak Vefayı sıkıştırmağa başladılar ve 40 inci dakikada Hakkı çok güzel bir şütle ikinci golü yaptı ve birinci devre 2-1 Beşiktaş lehine kapandı.

İkinci devrede rüzgâr altında kalan Vefalılar, Beşiktaşın müessir hücumlarından kendini kurtararak mukabeleye çalışıyordu. 15 inci dakikadan sonra Vefa muhacimleri Beşiktaş kalesine bir çok akınlar yaptılar. Hele bir defasında Sulhi muhakkak bir gol fırsatından istifade edemeyince Be-

şiktaşlılar mukabil hücumu geçtiler ve 15 inci dakikada kazandıkları penaltıdan üçüncü gollerini de yaparak bu maçtan 3-1 galip ayrıldılar.

Millî küme puan vaziyeti

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Muhafız	14	6	2	6	35	30	28
Gençler	14	7	—	7	31	27	28
Fener	10	7	2	1	33	12	26
Altay	14	4	4	6	24	42	26
G. Saray	10	6	1	3	24	11	23
Altınordu	14	4	1	9	23	45	23
Beşiktaş	10	5	2	3	28	20	22
Vefa	10	2	2	6	16	28	16

Dün sabah yapılan Beyoğluspor - Şişli maçında kavgı çıktı

Millî küme haricinde kalan kulüpler arasında (Ankaraspor kupası) namı altında tertip edilen maçlara dün sabah Taksim stadında devam edilmiş ve Beyoğlusporla Şişli kulüpleri büyük bir kalabalık önünde karşılaşmışlardır. Çok güzel ve heyecanlı bir şekilde cereyan eden bu maç maalesef seyircilerin, oyuncuları taşıyarak sahaya hücumu üzerine büyük bir kavgaya inkişaf etmiş, bu yüzlerce kişi birbirleriyle kaptıktan sonra polis müdahalesiyle karakol ve mahkemelerde hitama ermiştir.

Nuri Bosut'un idare ettiği bu maçın ilk devresi 1-1 berabere bitmiştir. İkinci devre her iki tarafın karşılıklı akınları arasında cereyan ederken 20 inci dakikada Beyoğluspor'dan Şükrü takımının galibiyet golünü yapmış ve bu sayıdan sonra yukarıda yazdığımız hadise vukua gelmiş ve Beyoğlusporlu oyuncular seyircilerin müdahalesine maruz kaldıklarından oyun 20 inci dakikada tatil edilmiştir. Hadisenin sebebipleri polis tarafından yakalanarak mahkemeye verilmişlerdir.

Bisiklet müsabakası

İstanbul bisiklet ajanlığına tertip edilen bisiklet teşvik müsabakalarının 8 incisi dün sabah Topkapı - Silivri yolu üzerinde ve 100 kilometrelik bir mesafe dahilinde yapılmıştır. 11 bisikletçinin iştirak ettiği bu müsabakada millî takımdan Kırkor 3 saat 17 dakikada birinci, Topkapıdan Halid 3 saat 25 dakikada ikinci, İstanbulspor'dan Şevket üçüncü olmuşlardır.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Vatikan sarayının tarihçesi

Papanın yeni bir sulh teşebbüsünde bulunduğuna dair havadisî Vatikan tezkip etmiş.

Vatikan (=Vatikan), Romada, Papaların sarayıdır. Aynı zamanda, bu manevî hükûmetin adidir.

Bazı eski müelliflere göre Vatikan (=Vaticanus) ismi «kahinler» mânasına gelen «vaticinia» dan gelmiştir. Romalıların zamanında bu mevkide oturan kahinler fal bakarlarmış. O devirde, Vatikan tepe ve vadisi Roma surlarının dışında imiş.

Caligula ve Neron Vatikanın bir parçasını bahçeler haline getirmiş. Neron buraya bir de cambazhane inşa ettirmiş.

Keza, bazı müelliflere göre, büyük Kostantin, Tibre nehrinin sağ kıyısına 15 inci asra kadar duran kiliseyi inşa ettirdiği sırada, Papaların ikametine mahsus olfak üzere bir de saray yaptırmış. Başkaları ise bu inşaâtı Saint Libère'ye atfederler. Diğerleri: «498 de Papa Symmaque yaptırdı» derler.

Muhakkak olan bir şey varsa, 800 tarihinde Charlemagne (=Şarlman) Üçüncü Léon tarafından taç giyme merasimi icra edilmek üzere Romaya geldiği vakit bu mevkide mevcut bir sarayda oturmuştur.

Keza bu sarayın harap olduğu ve Üçüncü Célestin ve Üçüncü Innocent tarafından on ikinci asrda yeniden yapıldığı malumdur. O sıralarda, Papalar Latran'da ikamet etmekteydiler.

1377 de, Avignon'dan döndükten sonra, Vatikan Papaların tercih ettikleri saray halini aldı. Beşinci Nicolas, Dördüncü Sixte, Altıncı Alexandre, İkinci Jules sarayı büyüküp güzelleştirdiler. İkinci Jules ile Onuncu Léon zamanında Sanzio lâyet-mat lâvhaları ile Vatikan salonlarını süsledi.

Üçüncü Paul zamanında Antonio da San - Gallo Pauline kilisesini ve kralliyet salonu denen kısmı yaptı. Dördüncü Pie, Sekizinci Grégoire ve Sixte - Quint de sarayı büyüttüler.

Görülüyor ki Vatikan, yeknasak bir mîmariden mürekkep değildir. Muhtelif devirlerde yapılmış saraylardan, salonlardan, kiliselerden, dağınık galerilerden mürekkep bir heyeti umumiye dir. Hariceten bakılınca muazzam bir âbide tesirini bırakmaz. Saint - Pierre meydanındaki sütunlar tarafından maskelenmiştir. Plânı müstatal şekildedir. Saint - Pierre kilisesinin yanında bulunur.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Duvardaki tablo

Hayatta sanki yalnız macera peşinde koşmak için yaratılmış bazı kimseler vardır. İşte Süleyman da bunlardan biridir. Bu çocuğun bütün yaptıklarını bir araya toplayıp, yazmak kabil olsaydı ortaya büyük ve meraklı bir sergüzeşt romanı çıkardı.

Yer yüzünde hemen hemen gezip görmediği yer yoktu. Uzun müddet Çinde bulunmuş, Şanghay'da bir vapura atıştı olarak yerleşmiş, Amerikanın garp sahillerine geçmişti. Oradan cennet Amerikaya inmişti. Sonra tekrar Asyaya, Hindistan'a dönmüş, Hind fakirlerinin arasında yaşamış, bazı hüneler öğrenmeğe muvaffak olmuştu. Bütün bu hâdiseler arasında bir takım aşk maceraları da geçirmişti. Dünyanın hemen her kıtasında Hindistandan, Meksikaya kadar birçok memleketlerde, birçok sevgilileri vardı. O bakan bunlara övünür:

— Her tul dairesi üzerinde bir sevgilim, her arz dairesi üzerinde benim için göz yaşı döken bir kadın var... derdi. Biz de güldük.

Ona vaktile seyrettiğimiz bir filmin adını takıttık. Kendisine «Ebedi serse» derdik.

Nihayet ona bir gün İstanbul'da, köprü üzerinde rasgeldim. Artık uslanmışa benziyordu. Kendisine durmuş, oturmuş bir hal gelmişti:

— Artık ihtiyarladım!.. diyordu, her şeyin bir zamanı var... Macera da gençlikte oluyor canım... Hele geçen gün geçirdiğim maceradan sonra ihtiyarladığımı büsbütün anladım... Sonra en mühimmi şimdi aşığım... Hem bu seferki eski lerine hiç benzemiyor. Artık evlenip başımı dinlemek istiyorum...

Merakım artmıştı:

— Aman dedim, şu geçen gün geçirdiğin macera ile şu aşk meselesini anlat da dinliyelim...

Koluma girdi. Başından geçenleri anlattı... kta hiç nazlanmazdı.

— Efendim, dedi, İstanbul'da döndükten sonra kendimi iyiden iyiye yorgun hissediyordum. Acaba ihtiyarlamış mı idim? Çünkü şimdiye kadar hiçbir zaman bu derece istirahat ihtiyacı duymamıştım. İşte bu sıralarda Belmaya aşık oldum. Belma tam benim istediğim kadındı. İnsanı kendisiyle meşgul etmesini çok iyi biliyordu. Bir müddet sonra gözüm Belmadan başka bir şey görmüyordu. Geçenlerde bir gün ona söz arasında:

— Senin için her türlü çılgınlığı yapabilirdim!.. dedim.

Gülümsemi:

— Ne istersem yapar mısın?.. dedi.

Teminat verdim:

— Evet... dedim.

O zaman Belma esrarengiz bir tavırla şunları anlattı:

— O halde senden bir şey rica edeceğim. Vaktile meşhur bir ressam ablamın resmini yapmış. Bu, çok güzel bir tablo olmuş... Lâkin bundan yıllarca evvel hilekâr herifin biri evimizdeki bir çok eşya ile beraber bu tabloyu da kendisine maletmenin kolayını bulmuş... Bu tablo yani ablamın resmi şimdi o adamın evindedir. Birçok eşya ile beraber benim için çok kıymetli bir hatıra olan bu resim de bizim öz malımızdır. Lâkin o adam bir sürü dalavere ile bunu eline geçirdi. Şimdi hayatta en büyük arzuum ablamın biricik resmini elde etmek... Nasıl, bir gece o adamın evine girip tabloyu alarak bana getirebilir misin?

Belmanın bu teklifi beni şaşırtmıştı. Kendimi sevgilisinin ricalarına dayanamıyarak en büyük tehlikelere atılan eski

zaman âşıklarına benzetiordum. Maceraperest damarlarım kabarmıştı.

— Pekii... dedim, madem ki tablo aslında sizindir... Onu alıp sana getireceğim... Sen yalnız bana evi göster...

Hemen o günü Belma bana ablasının resmi olan evi gösterdi:

— Tablo ikinci katta, sokağa bakan salonda, kapının tam karşısına gelen duvarda asılıdır. Tablodaki genç kız yani ablam tabii bana benzer... Üstünde kırmızı bir elbise vardır...

O günü Belmadan ayrıldım. Ertesi gece saat birden sonra bir hırsız gibi içine gireceğim evin önüne gelmişim. Hayatta uzun seyahatler vesaire gibi birçok şeyler yapmışım amma hiçbir zaman bilmediğim, yabancı bir eve, geceyle gizli bir surette girmiş değildim. Yüreğim gülmüştü. Evin arkasındaki bahçe duvarını aşarken heyecandan bayılabaktım.

İçimden: «Bu benim son maceram olsun... Artık bundan sonra hiçbir tehlikeyle karşılaşmayacağım» diye kendi kendime söz veriyordum.

Nihayet eve girdim. Ayaklarımın ucuna basarak ilerliyordum. Kendi kendimi cesaretlendirmek için içimden:

«Canım, diyardım, yaptığım bir hırsızlık, fena bir şey değil ki... Vaktile yapılan bir haksızlığı tamir ediyorum. Hilekâr herif o eşyaların üstüne oturmasaydı!..»

Nihayet ikinci kata çıktım. Elimdeki elektriği takip, baktım. Karşıma gelen duvarda tıpkı Belmaya benziyen bir genç kız resmi... Üzerinde de kırmızı bir elbise... Tamam!.. İşte aradığımı bu idi... Lâkin resmi duvardan nasıl indirecektim?.. Bunu hiç düşünmemiştim. Hemen bir masayı duvarın kenarına çektim. Masanın üzerine çıktım. Tabloyu duvardan indirmek için uğraşmağa başladım. Lâkin heyecandan ellerim titriyordu. Nerede ise tablo ile beraber masadan aşağı yuvarlanacaktım. Resmi tam duvardan çıkardım. Dışarıda bir ayak sesi oldu. Muhakkak biri geliyordu. Ne yapacağımı şaşırmıştım... Kendimi müdafaa mı edecektim? Yoksa bir hırsız gibi yakalanacak mı idim?..

İşte tam bu sırada bulunduğum salonun kapısından içeriye biri girdi. Bir kadın... Çok iyi tanıdığım bir sesle bana:

— Kolay gele Süleyman!.. demez mi? Bundan ötesini bilmiyorum. Heyecandan bayılmışım... Gözlerimi açtığı zaman Belmayı baş ucumda buldum. Meğer girdiğim ev Belmanın teyzesinin evi imiş... Duvardaki resim de kendi resmi değil mi imiş? Bana bir müziklik etmek istemiş, kendisi için yapacağım fedakârlığın, göze alacağım çılgınlığın derecesini anlamak arzusu ile bana bir hikâye uydurmuş...

Ben tam resmi duvardan indirirken salona girmiş:

— Kolay gele Süleyman!.. demiş!..

İşte son maceram... Lâkin bir daha macera kelimesini ağzıma alacak değilim... Lânet olsun... Belma ile evleneceğim ve sakın bir hayat geçireceğim...

Hikmet Feridun Es

Eyüp sulh hukuk mahkemesinden: 940/204

«Eyüp'de Defterdarda Alaca Bakkal caddesinde 19 No. 11 hanede oturan İsmail Hakkı kızları Adviye ve İkbâl, ve çocukları Alaettin ve Tevrik Fikrete aynî hanede oturan Hidayet Fırakın vasi tayinine kabilî itiraz ve itiraz olmak üzere yedi gün müddetle ilân olunur.

Meclis-i Meb'usân
1293 - 1877

Başın Birliği İstanbul mıntakası idare heyeti reisi B. Hakkı Tarık Us, yukarıdaki başlığı taşıyan 400 büyük sahilfelli kıymetli bir eserle millî kütüphanemizin mühim bir boşluğunu doldurdu.

Türkiyede parlâmanter hayatın başlangıcını teşkil eden (93 meclisi mebusan)ına aid zabıtlar, şimdiye kadar toplu, mazbut bir halde nesredilmiş değildi. Meclisi mebusanın müzakereleri o zamanki gazetelerde pek muhtasar ve noksan olarak çıkmıştır. Devletin resmi gazetesi olan (Takvimi Vakayı) in tam bir koleksiyonu memleketteki resmi ve hususi kütüphanelerde yoktur.

Bu sebeple B. Hakkı Tarık, bu metinleri bulmak hususundaki müskülâtı eserini mukaddimesinde izah ediyor. Eser, tedkik edildince müellifin bu kalın cildi, millî kütüphanemize hediye etmek üzere sarfettiği gayretin ne kadar yorucu bir mesal mahsulü olduğu anlaşılır.

Eserin başında meclisi mebusanın Dolmabahçe sarayında ilk (açılma töreni) ne dair bir kısım vardır. Bu kısımda meclisin Abdülhamid tarafından nasıl kurulduğunu, salonda hazır bulunan devlet ricalinin, âyan ve mebusan âzasının, davetli bulunan cenebi sefirlerinin salondaki mevkilerini, (hattı hümayun) un nasıl okundugunu, salonun tanzim ve tafsili gösteren tafsillât mevcuttur.

Muharrir, en hurda tafsillâtı vermek hususundaki hassasiyetle (açılma töreni) nde bulunanların birer birer isimlerini kaydetmiştir. Ancak âyan âzalarını da hasiyeye derceden müellifin o zamanki mebusaların isimlerini ve dairle intihabiyelerle asil meslek ve vezifelerini gösteren mufassal bir cedveli de eserine ilâve etmesi pek yerinde olurdu. Bu noksanın bundan sonra çıkacak ciltde telâfi edilmesini temenni etmekten kendimizi menedemiyoruz. Kıta Abdülhamidin açılış nutku ile âyan ve mebusan meclislerinin bu nutka cevaplarına aid tam metinler de mevcuttur. Meclisin Dolmabahçe sarayında açılma merasimine aid bir tablo bu mühim tarihî hadiseyi canlandırmaktadır.

Eserde 6/19 mart - 16/29 haziran 1293/1877 tarihleri arasındaki iki devrenin müzaker zabıtları mevcuttur.

Muhterem B. Hakkı Tarık'ın dikkat ve itinası eserini tahrir, tanzim ve tab'ında bîrâz bir surette görülmektedir. Memleketimizin meşrutiyet ve parlâmento hayatı etrafında en sahîh vesâike müsteniden tedkikat yapmak isteyen münevver gençlik için pek kıymetli bir mebah olan bu eseri, hararetle tavsiye ederken muhterem müellifini de tebrik etmek vazifemizdir.

M. R.

Bu gece nöbetçi eczaneler

Beyoğlu mıntakasında: Merkezde (Matkoviç), (İtimad), Taksimde (Kemal Rebut), Şişlide (Halk), Galatada (İsmet), Kasımpaşada (Müeyyed), Hasköyde (Halıcıoğlu), Eminönü mıntakasında: Merkezde (Mehmed Kâzım), Küçükpazarda (Necatî Ahmed), Alendarda (Arif Neşet), Kumkapıda (Cemil), Fatih'te Şehzadebaşında (Asaf), Şehremininde (Nâzım), Karagümrükte (Fuad), Fenerde (Hüsameddin), Samat'yada (Eroflos), Akarayda (Sarı), Üsküdar'da (Ömer Kenan), Beşiktaş'ta (Süleyman Recep), Kadıköyde (Kadıköy), Sarıyerde (Nuri), Büyükdada (Şinasi Rıza), Heybelide (Tanaş), Eyüpte (Arif) eczaneleri.

[Ortaköy, Arnavutköy ve Bebek eczaneleri her gece nöbetçidir.]

Çocuk hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas 4 numara. Pazardan maada her gün saat 15 den sonra Tel: 40127

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika No. 88

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Büyük mogul ordusunun başında Cengiz han vardır, fakat Ortara yürüyen kolu prens Cuci idare ediyor

— Bedreddini gebertmek için, icap ederse sen de öleceksin! dedi.

Bedreddin'in sahte mektupları..

Sultan Mehmede, bir gün, generallerinden (İnalcık) edile şöyle bir mektup getirdiler. Otrar valisi ve kumandanı güya bu mektubu bir başka kumandanı hitaben yazıyordu:

«Cengiz hanın, Harzem ilini baştan başa istilâya karar verdiğini duydum. Sultan Mehmedin zayıf ve beceriksiz ordularında kalıp esir olmaksızın, Cengiz ordusuna geçerek kahramanlar gibi çalışmak daha hayırlıdır. Ben ve birçok arkadaşlarım buna karar verdik. Senin de bize iştirak edeceğini umuyorum.»

Sultan Mehmed bu mektubu okuyunca gözleri döndü. En çok güvendiği ve o güne kadar her istediğini, her dediğini yaptı Otrar valisi nihayet ona ihanet mi edecekti?

Sultan Mehmed:

— Gayer han bana ve memleketine bu fenalığı yapmaz.

Dedi. Mektubu getiren adamı buldurdu. Yere yatırp kına yüz sopa vurdu.

— Melûn! Hakikati söyle, dedi, bu mektubu nasıl ele geçirdin?

Bir yolcu gibi Semerkanda gelen bu adam, Bedreddinin fedailerindendi. Fakat, dayaktan o kadar bezmiş, o derece canı yanmıştı ki, nihayet:

— Birakın beni, hakikati söyleyeceğim.

Demeğe mecbur olmuş ve Bedreddin tarafından gönderildiğini itiraf etmişti.

Sultan Mehmed bu adama sordu:

— Bedreddin şimdi nerede?

— Mogol ordusunda kumandan...

— Mogol ordusu nerede?

— Tekrar Kaymış imarına geldi. İlk işi Otrar eyaletini zaptetmek olacaktı.

— Bu ordunun başında kim var?

— Büyük Mogol ordusunun başında Cengiz han var. Fakat, Otrara yürüyen kolu prens Cuci idare ediyor.

— Cuci hasta idi, ne çabuk iyileşti?

— Onun hastalığı, Harzemlileri aldatmak için uydurulmuş. Cuci askerin başındadır. Onu gözümle gördüm, dipdiri idi.

Sultan Mehmed hiddetinden ateş püskürmeğe başlamıştı.

Bedreddini vaktile gebertmediğine, şimdi bin kere pişman oluyordu. Dayak yiyen adam, sopadan pestile dönmüştü. Gitmeğe mecali yoktu. Sultan Mehmed:

— Bedreddinin ordudaki vazifesi nedir? diye sordu. Yolcu cevap verdi:

— Şimdi o da Mogol ordusunda büyük rütbeli bir zabıttır.

— Demek ki, benim generallerimi dağıtmak, fikirlerini getirmek ve bu suretle Cengize yardımak istiyor... Öyle mi?

— Kumandanlarımızın çok yakında Cengiz ordusuna iltica edecekleri söyleniyor. Mogol ordusunda onların alacağı vazifeler bile hazırlanmıştır.

(Arkası var)

[1] Eski İraniler, Araplara (Tazi) derlerdi. Suriyeliler de, Araplara (Tazi) ve Ermeniler Araplara (Dajik) derlerdi. İran ile hemhudud olan Türkler de Araplara dedikleri (Tajik) kelimesini İranilerden almışlardır. Araplar, İran ve Maveraünnehri fethedince, Türkler buralara da «Tajik ili» dediler. Çünkü, islâm istilâsından sonra buralar da Arapların olmuştu. Türkler gibi, Moğollar da müslümanlara (Tajik) namını verdiler. Arap, nasil milletinin gayrisine «Acem» derse; Türk de kendi milletinden gayrisine (Tajik) derdi. Harzem ilinde, bilhassa sultan Mehmed devrinde çok (Tajik) vardı. Tajikler, Harzem saltanatının yıkılmasında da âmil olmuşlardır.

Esrarlı Yüzük
AŞK ve MACERA ROMANI

Tefrika No. 3

Nakleden: (Vâ - Nû)

Geçen tefrikalarımızın hulâsası:

İzmirdeyiz. Eşraftan Sarıavast paşazade Raif beyin kızı Masume hanımın sevgisine bastığı için, şerefine bir gece ziyafeti veriliyor. Masume, Hayri ile nişanlanmış gibidir. Fakat birdenbire Masume'nin annesi Lâfite, Hayrinin annesi Galibeyi bahçede Raifle yanyana konuşurken görüyor ve: «Siz de, oğlunuz da evimden defolun!» diyor. Bu muhavvereye, bahçenin bir köşesinde, akrabadan Mahir'le Arap Hacı Esad kulak misafiri olmuştu.

Kendinden son derece emin olan bu erkek, karısının karşısında ilk defa aczini hissediyordu.

İki kadın bir müddet tereddüd gösterdiler.

Ne yapacaklardı?

Galibe bu müşkülü halletti:

— Siz zevcenize refakat edin, Raif bey... Ben burada kalayım... Oğluma biraz rahatsızladığımı, evime döneceğimi söylersiniz... Beni o götürür...

Ev sahibi bu teklifi muvafık buldu. Karısının kolundan tuttu.

Lâfifinin bayılacak gibi bir halli vardı. Raif'e asılarak yürümeğe baş-

Fennoziarın gelini ise, yerinden hiç kımıldamaksızın onları nazarılarla takip etti.

Taflanların arkasında bu hâdiseye şahit olan Esadla Mahir, Galibenin fevkalâde ızdırap içinde kıvranaçağını tahmin ediyorlardı. Fakat aldandılar. Zira, kadının yüzündeki ifade ancak derin bir düşüncüyü gösteriyordu.

Vücudu titremiş gibi, hermin kürkünü omuzlarına iyice sardı.

Bahçenin ötesinde dolaşan çiftler görünüyordu. Fakat uzaktaydılar. Bu hâdisenin farkına varmamışlardı. İçlerinden hiç kimse bu tarafa doğru gelmedi.

Bina içindeki musikinin bir tango çaldığı duyuluyordu. Dans devam ediyordu.

Alaca karanlıkta, Mahir, Hacı Esadla baktı. Arap sevinçle onu süzüyordu.

Raifin kuzeni vücudunda bir ürperme duydu. Nazarlarla Iraklıya:

«Ne var?» manasında baktı.

İşaretle bulunup Galibenin pek yakında bulunduğunu ve bu sebeple konuşamayacağını anlattı.

Bu sırada, bir delikanlı çevik bir koşuşla bahçenin bu tarafına geliyordu.

— Anneciğim... Ne oluyorsunuz?... Hastalandığınızı söylediler... Fakat niçin böyle yalnız başınızdasınız?

Çok güzel, çok çalâk hareketli bir genç erkekti bu... İnce sarı bıyıklarının erkek ifadesine rağmen bütün halinde bir kız manzarası vardı. Yüksek alında sarı kıvrık saçları bir buket gibiydi. Sesinde hürmet, şefkat ve endişe hissolunuyordu.

— Anneciğim... Sahi mi?... Gitmek mi istiyorsunuz?

İnanamıyordu.

Masumenin yanında ne büyük bir saadet duyduğunu annesi bilmiyor muydu ki onu buradan alıp götürmek istiyordu. Ve bu annenin kendisine karşı ne kadar cemilekâr olduğu malûmdu.

— Madem ki rahatsızsınız, otomobili söyledim, anne... Sizi eve bırakacağım... Fakat sonra şayet bana ihtiyacınız olmazsa dönerim... Çünkü Masume'ye söz verdim... Daha dansedeceğiz.

— Hayır, evlâdım... Hayır, Hayriciğim... Buraya dönmeyeceksiniz!..

sonra dönebilirim...

Galibe, başını salladı:

— Hayır!

Hayri ürktü.

— Çok mu hastasınız?...

— Hasta değilim... Daha fena bir vaziyet var.

— Daha fena mı?

— Yavrum... Seni de, beni de bu eyden kovdular.

— !...

Delikanlı annesine hayretle baktı. Bu sözlerden bir mana çıkarılamıyordu.

— Bu evden ayrılalım... Kaçalım, gidelim, evlâdım... Ve bir daha buraya dönmeyelim.

— Nasıl söz, bunlar, anneciğim...

— Haydi gel... Pardösünü, şapkanı otomobile yolladın mı?... Yollamadınsa şoförle haber gönder... Alsın gelsin... Biz, binaya giremeyiz.

— Anneciğim! Beni çıldırtıyorsun!

— Söyledim ya: Bizi kovdular... O muzumuzdan itip kakmalarını mı bekliyeceksin?... Sen ki... Nasıl bir ailenin evlâdısın... Fennozolu...

Genç erkek, bir kâbusu dağıtmak istencesine, elini alında gezdirdi.

— Bizi kovdular mı?... Kim kovmuş olabilir.

— Lâfite hanım.

— Niçin?

— Sohabini öldürmedi.

— Siz biliyor musunuz?

— İhtimal.

— Haklı mı kovmakta?

Bu suali sorarken, zavallı delikanlı, annesine korku, heyecan ve merakla bakıyordu. Hem şüpheleniyor, hem de şüphelendiği için af diliyor gibiydi.

Galibe, oğluna uzun uzun baktı.

Sonra, sakın bir sesle:

— Haklı olsa... Bu hakkı var mı, yok mu, öğrenmek için hayatımı bile verirdim!...

Delikanlı bir muamma havası içinde kaldı. Fakat aldığı bu cevap üzerine şüpheleri dağıldı.

— Affet beni, anne... Affet... Fakat sormam icap ediyordu... Bu tahkirin hesabını Raif beyden soracağım.

— ...

Kadın cevap vermedi. Oğlunun koluna abandı.

Uzaklaştılar.

Birbirlerine bakışıyorlardı. İkisi de güzel bir ırkın güzel nümuneleriydi.

Mahir, yerinden davranarak:

— Allah Allah... Müthiş bir şey... dedi.

Neyi müthiş buluyordu? Bu dramı mı? Bu esrarı mı?

— Beyefendi... Yâ efendi...

Hacı Esad, arkasından sesleniyordu. Huşunetle geri döndü:

(Arkası var)

FOSFARSOL

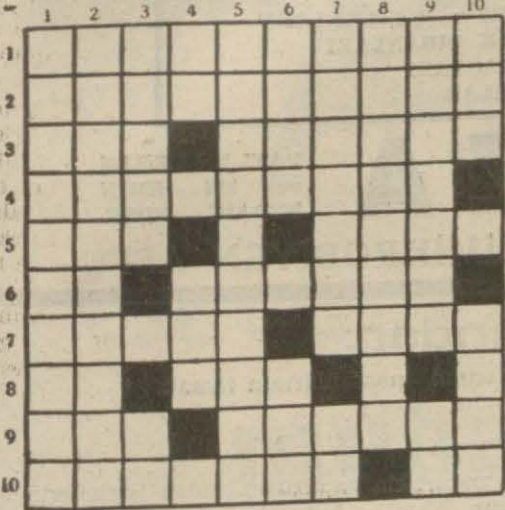
KAN, KUVVET İŞTİHA Şurubu

F O S F A R S O L, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücutte devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muammedi in-kabazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürriye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faideler temin eder.

F O S F A R S O L'ün Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLILIK BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sihhat Vekâletinin resmi müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:
1 — Öğleden sonra saat beş.
2 — Memuriyetten affını isteyen.
3 — Tersi seri halinde futbol maçları.
4 — Dikkat.
5 — Tersi bir renk - Başına «G» gelirse kahkaha atandır.
6 — Yade - Bol.
7 — Tamamlama - Başına «M» gelirse bir erkek isimdir.
8 — Tersi açmaktan emirdir - Romanya parası.
9 — Kabile - Muhtak fıkara verilen.
10 — Bir nevi düdük - Şebeke.

Yukarıdan aşağı:
1 — Tütün kullanan.
2 — Tırnak cilası çıkaran ilâcın kondu-
ğu kap.
3 — Tersi Akdenizde bir adadır - Hu-
bub et.
4 — Tersi köpek - Mülk.
5 — Trabzon'dan ötede bir iskele.
6 — Sonuna «B» gelirse kısmet olur -
Susta.
7 — Sathi arz - Zarf edati.
8 — Ödenme.
9 — İstanbul maruf bir memba su-
yu - Tersi beyazdır.
10 — Sonuna «S» gelirse yokuşun aksi-
dir - Çekoslovakyanın merkezi.

Gecen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Muhafaza, 2 — İkitarafa, 3 —
Susamak, Ez, 4 — Aba, Av, İn, 5 — Fe-
ragetmek, 6 — it, Vurumu, 7 — Basma,
8 — Antelahi, 9 — İyitalabe, 10 — Kasa,
İtira.

Yukarıdan aşağı:
1 — Misafirlik, 2 — Ukubet, Ya, 3 —
Hısar, Bais, 4 — Ata, Avanta, 5 — Fa-
magusta, 6 — Aravermeli, 7 — Zak, Tualat,
8 — Af, İmar, Abi, 9 — Denemeler, 10 —
Yaz, Ku.

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:
1 — Malatya'da sürgü regülatörü tevsi, kanal, açık tünel, imalatı sanayiye, sürgü ve derme regülatörleri işletme binaları inşaatı keşif bedeli (315.000) liradır.
2 — Eksiltme 1/7/940 tarihine raslayan pazartesi günü saat 15 de Nafia Vekâleti su işleri reisliği su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.
3 — İstekliler, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi bayındırık işleri genel şartna-
mesi, fenni şartname ve projeleri 15 lira 75 kuruş mukabilinde su işleri reisliğinden ala-
bilirler.
4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (16.350) liralık muvakkat teminat ver-
mesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesika-
larla birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üze-
re vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.
5 — Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.
6 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline
kadar su işleri reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır. Postada olan gecikme-
ler kabul edilmez. (2629) (4600)

DIKKAT!

Şirketi Hayriyeden:

Haziranın 11 inden başlayarak mer'iyete girecek tenzilli mutad bir aylık kart abonemamız satışa çıkarılmıştır. Bundan başka yaz mevsimini Boğaziçinde geçirmek isteyen Sayın yolcularımıza mahsus fevkalâde olarak 1 Temmuzdan itibaren 3 aylık % 50 ye kadar tenzillatlı kart abonemamızın bu sene dahi tatbik edileceği ve 15 Hazirandan itibaren de satışa çıkarılacağı şimdiden ilân olunur.

Devlet limanları işletme Umum Müdürlüğünden:

220/380 Voltluk elektro motörle akuple, punte arası 1500 punte irtifai 250, alacağı iş kutru ara içinde takriben 780 milimetrelük yüksek kabiliyetli yeni bir torna tezgâhi universal ayna ve bir kiti ölçü Amerikan mandarinleri ile beraber satın alınacaktır. Elle-
rinde bu evsafa hazır mal bulunanların tekliflerini 11 Haziran 940 tarihine kadar idare levazım şubesine vermeleri. (4711)

Öksürenlere: Katran Hakkı Ekrem Hakkı Katran pastilleri de vardır

İLÂN

Müessesemiz kadrolarındaki muhtelif münhallere askerlik hizmetini ikmâl etmiş ve memurin kanunu mucibince memur olmak haklarını haiz olanlardan 7 lise mezunu ali-
nacağundan taliplerin müsabaka imtihanına girmek üzere ilse diplomalrının musaddak
bırer suretlerini yanlarına alarak 14/6/940 cuma günü saat ikide Sümer Bank İstanbul
Şubesi Zat İşleri Servisinde isbatı vücut etmeleri ilân olunur. (4716)

Sellüloz sanayii müessesesi müdürlüğünden:

* İstanbul Belediyesi ilânları *

Keşif bedeli	İlk teminat	Keşif ve şart- name bedeli	
90287,15	5764,36	4,52	Halkalı - Nalbantçesme - Hadımköy iltisak yolu inşaatı.
35915,59	2693,67	1,30	Topçu atış okulu - Davutpaşa yolu inşaatı.
27607,11	2970,53	1,39	Selâmetçesme - Maltepe asfalt yolunun tamiri.
21986,22	1648,97	1,10	Topkapı - Maltepe - Halkalı yolunun esaslı tamiri.
20714,61	1553,60	1,04	Evvelce katranlanmış olan yolların çok bozulmuş kısımlarına iki tabaka ve az bozulmuş kısımlarına bir tabaka olarak katran kaplanması.
19220,01	1441,50	0,96	Mezbağa - Silâhtarğa - Küçükköy - Rami iltisak yolunun esaslı tamirâtı.
15120,20	1134,02	0,76	Üsküdar - Şile yolunun 9 + 500 - 24 + 700 kilometroları arasındaki kısımlarının esaslı tamirâtı.

Keşif bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı 7 parça yol inşaat ve tamirâtı
ayrı ayrı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Mukavele, eksiltme, bayındırık
işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri proje keşif hülâsasile buna müteferri diğer ev-
rak yukarıda hıızlandırılarak gösterilen bedeller üzerinden nafia müdürlüğünden verile-
cektir. İhale 21/6/940 cuma günü saat 15 de İstanbul belediyesi daimi encümen odasında
yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz ve mektupları ihaleden 8 gün evvel
nafia müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 940 yılına aid ticaret odası
vesikaları ile 2490 numaralı kanunun tarifi çevresinde hazırlayacakları teklif mektup-
larını ihale günü saat 14 e kadar daimi encümene vermeleri lazımdır. (4574)

Su tesisatı ilânı

Türkiye demir ve çelik fabrikaları müessesesi müdürlüğünden

1 — Türkiye demir ve çelik fabrikaları müessesesi şehir su tesisatı, deposu ve pom-
pa binası vahidli fiat esasiyle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
2 — İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 40.224,75 liradır.
3 — Eksiltme evrakı 2,50 lira mukabilinde Ankarada Sümerbank muamelât şube-
sinden İstanbulda Sümerbank şubesinde ve Karabükte Türkiye demir ve çelik fabri-
kaları müessesesinden alınabilir.
4 — Eksiltme 24/6/940 pazartesi günü saat 15 de Karabükte Türkiye demir ve
çelik fabrikaları müessesesinde yapılacaktır.
5 — İstekliler teklif evrakı meyanına şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işle-
re, bunların bedellerine hangi bankalarla muamelede bulunduklarına ticaret odasına
kayıtlı olduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.
İstekli kendisi yüksek mühendis olmadık takdirde, teklif evrakı meyanına inşaatın
fenni cihetlerini deruhte ettiğine dair bir yüksek mühendisin imzalı teahhütnameyi
bulunacaktır.
İstekli teklif evrakı meyanında fenni teşkilâtının kimlerden ibaret olduğunu da
ayrıca işaret ve tasrih edecektir.
6 — Muvakkat teminat miktarı 3.025.— liradır.
7 — Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 14 e kadar Ka-
rabükte Türkiye demir ve çelik fabrikaları müessesesi muamelât şubesine makbuz mu-
kabilinde teslim edilecektir. Posta ile gönderilen tekliflerin nihayet ihale saatinden bir
saat evveline kadar gelmiş ve zarfların kanunî şekilde kapatılmış olması lazımdır.
Postada vakli olabilecek gecikmelerden dolayı müessese mesuliyet kabul edemez.
8 — Bu inşaatı müessese taliplerden dilediğine vermek ve yahut münakasayı hü-

Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

Münakasa suretile

17 TAKIM TEK ATLI ARABA KOŞUMU

alınacaktır. Nümunesi ve şartnamesi için alâkadarların hergün İstan-
bulda Yeni Postane civarında Kızılay hanında Kızılay direktörlüğüne
müracaatları.

İhale 13,6,940 ve saat onda yapılacaktır.

Ticaret Vekâleti iç Ticaret Umum müdürlüğünden:

30 İkcincitegrin 1330 tarihli ecnebi Anonim ve sermayesi eshama münkasım Şir-
ketler kanunu hükümlerine tevfiikan Türkiye'de çalışmasına izin verilen ecnebi şir-
ketlerinden İngiliz tabiiyetini haiz «Hidiviyal Meyl İstimsip ant Greyvin kompani
Limited - The Khedivial Mail Steam Ship and Graving Dock Company Limited»
Şirketinin tasfiye edilmiş bulunması dolayısıyla Türkiye'deki şubesi sed ve muame-
letini kat'etmek üzere emir ve talimat aldığı bildirilmiş ve kanunen verilmesi lâ-
zım gelen vesai ki vermiştir.

Bu şirketle alâkası olanların mezkûr şirketin Türkiye Umumî Vekili bulunan
İstanbulda Galatada Tahir hanında, Gökrist, Voker ve Ksi Limited şirketine ve
icabında Ticaret Vekâletine müracaat etmeleri ilân olunur.

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı Trabzon - İran Transit Yolu Trabzon Mıntıka Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Trabzon - İran transit yolunun 30 + 000 — 49 + 000 ki-
lometreleri arasında yapılacak şose esaslı tamirâtı olup bu işin keşif bedeli 212 490'ı iki
yüz on iki bin dört yüz doksan lira 8 kuruş kuruştur.
2 — Bu işe aid şartnameler ve evrak şunlardır:
A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Nafia işleri genel şartnamesi
D — Tesviye turabiye şose ve kâgir inşaatı dair fenni şartname
E — Hususi şartname
F — Keşif ve metraj cetveli
G — Proje
İsteyenler bunları «1062» kuruş bedel mukabilinde Trabzonda transit yolu mintaka
müdürlüğünden alabilirler.
3 — Eksiltme 25/Haziran/940 salı günü saat 15 de Trabzonda transit yolu mintaka
müdürlüğünde yapılacaktır.
4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.
5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin «11 875» lira muvakkat teminat vermesi,
bundan başka «İcâret odasına kayıtlı olduğuna dair 940 senesi vesikasını haiz olup gös-
termesi lazımdır.
6 — Teklif mektupları yukarıda üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline ka-
dar Trabzonda transit yolu mintaka müdürlüğü odasında eksiltme komisyonu reisliğine
makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet üçüncü
maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür lıumu ile iyice kapatılmış
olması lazımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.
7 — Eksiltmeye gireceklerin Trabzon vilâyetinden verilecek ehliyet vesikalarını haiz
bulunması şarttır. «4604»

Nafia Vekâletinden

Eksiltmeye konulan iş:
1 — Seyhan sağ sahil sulama ve deşarj şebekesile sınaî imalatı ve işletme binaları
inşaatı keşif bedeli «2 400 000» liradır.
2 — Eksiltme 20/6/1940 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de Nafia Vekâleti
su işleri reisliği su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.
3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi bayındırık işleri genel şartna-
mesi, fenni şartname ve projeleri 50 lira mukabilinde su işleri reisliğinden alabilirler.
4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 85 750 liralık muvakkat teminat vermesi
ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla
birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere
vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.
5 — Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye iştirak edemezler.
6 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline
kadar su işleri reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır.
Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «2383» «4189»

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

10 Hazirandan 17 Hazirana kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	Salı 12 de (Ankara), perşembe 12 de (Akşu), pazar 16 da (Güneysu). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	Salı 18 de (Üğen), cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına	Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	Pazartesi 13, salı 9.50, çarşamba, perşembe, cuma 16 da ve pazar 8.15 de (Marakaz). Ayrıca cumartesi 14 de ve pazar 19 da (Trak). Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.15 de (Trak). Galata rıhtımından. Ayrıca çarşamba 20 de (Antalya), cumartesi 20 de (Üğen). Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rıhtımından.
Ayvalık hattına	Çarşamba 15 de (Kemâl), cumartesi 15 de (Bartın). Sirkeci rıhtımından.
İzmir sür'at hattına	Pazar 11 de (İzmir). Galata rıhtımından.
Mersin hattına	Salı 10 da (Etrüski), cuma 10 da (Konya). Sirkeci rıhtımından.
Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malumat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir.	
Galata Baş Acenteliği	Galata rıhtımı, Limanlar Umum müdürlüğü binası altında. 42362
Galata Şube Acenteliği	Galata rıhtımı. Mintaka Liman Reisliği binası altında. 40133
Sirkeci Şube Acenteliği	Sirkeci, Yolcu Salonu. 22740

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Miktarı	Cinsi	Muhammen bedeli	Muvakkat teminatı
50 M3	Çıralı Kadron	Lira 2750	Lira 206,25
50 »	Meşe Koşuşu	2500	187,50

Atelyemize muktezi ve her birinin cins, miktar ve muhammen bedelleli muvakkat teminatı yukarıda yazılı iki kalem kereste ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.
İsteklilerin 14/6/940 tarihine raslayan cuma günü saat 15 de Galata rıhtımındaki
Umum müdürlük binasında toplanacak olan Satın alma komisyonuna müracaatları.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memlekeler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: 20565 — Yazı İşleri: 20765 —
Başmuharir: 20681 — Müdür: 20497

Cemaziyelevvel 3 — Hızır 36
S. İmsak Güneş Öğle İkinci Akşam Yatsı
E. 6,29 8,48 4,33 8,34 12,00 2,02
Va. 2,09 4,28 12,13 16,14 19,40 21,42

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

KREM METAMORFOZ

Bir müddettenberi mevadî iptidaiye noksanlığı hasebile piyasada mevcudu kalmıyan Krem Metamorföz, istenildiği kadar piyasaya çıkarılmıştır.

ÇİL, SIVİLCE,

YÜZ BURUŞUKLUKLARI ve bilhassa cildini güzelleştirmek isteyen bayanlara ehemmiyetle tavsiye olunur.

UMUMİ SATIŞ YERİ:
Ankara cadesi Türkiye Eczanesi

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cesrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu
Kan, idrar, balgam, mevadî gaita tahillileri ve (İdrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi) yapı-
lır. Beyoğlu: Taksim'e giderken Meşelik sokağı Ferah apartmanı. Tel: 40534

İzona
SAÇ SABUNU
Saçlarınızı muhafaza için heriküla-
de kullanınız. Kullandıktan sonra saçlarınızın
görecesizdir.

Gelincik

GELİNCİK SİĞARASI ÇIKTI.

En müşkülpesentleri de dahil olduğu halde her sınıf tütün tiryakisini memnun etmek azmında bulunan

İNHİSARLAR İDARESİ

bu kerre piyasaya arzettiği uçu ve uçsuz GELİNCİK siğarasile, içimi tatlı ve kokulu olmakla beraber mevcut nevilerden daha ince bir siğara arayan tiryaki zümresini tatmine çalışmıştır.

Bu evsaf, bilhassa bayanlar tarafından aranıldığı için GELİNCİK, aynı zamanda onların siğarası olacaktır.

VİROZA

KAN ÇIBANLARI
TRAŞ YARALARI
ERGENLİKLER
ŞİRPENÇE - DOLAMA

ARPAÇIK
SIVILCE
AKNELER
PİYODERMİT

VİROZA

MEME İLTİHAHLARI ve ÇATLAKLARI
KONJEKTİVİT ŞARK ÇIBANLARI
KOLTUK ALTI ÇIBANLARI
HER TÜRLÜ YANIKLAR

VİROZA

PATİ EN ERKEN
ve EN EMİN
TEDAVİ EDER.

POLİVALAN ve POLİMİKROBİYEN AŞI

Yalova Kaplıcalarından:

- I — Monte edilmiş «Verdenisastion» cihazının noksanlarının ikmali
- II — «Inkalation» cihazının montajı
- III — Yemek asansörlerinin ıslahı
- IV — Otel asansörlerinin ıslahı

Yukarıda yazılı işler topdan ve ayrı ayrı pazarlıkla yaptırılacağından istekillerin bu işlerden ehliyet vesikaları ile birlikte haziranın 15 el gününe kadar kaplıcalar müdürlüğüne tekliflerini bildirmeleri.

(4727)

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

SINIFINI GEÇEN ÇOCUĞUNUZUN
BİR HEDİYE HAKKIDIR... TAKSİTLE

OSMAN ŞAKAR ve Şki

Galata: Bankalar caddesi No. 59 - Beyazıt: Elektrik idaresi karşısı 28 - Kadıköy
İskele caddesi 33/2.

Her keşidede büyük ikramiyeler dağıtan

TALİLİ GİŞE

bu keşidede dahi büyük ikramiye olan

100.000 lirayı

Tepe üstünede Barutane caddesinde Bay Artın'e
9559 No. biletle

100.000 lirayı

kazandırdı ve paraları tamamen verdi

5.000 lira

12367 No. 1u biletle Karaköyde Bay Antoin'e kazandırdı.

TALİLİ GİŞE TALİH GETİRİR

Biletlerinizi daima

TALİLİ GİŞEDEN ALINIZ